

PANNON EGYETEM
GEORGIKON KAR
VÁLLALATÖKONÓMIAI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TANSZÉK

Tanszékvezető neve: Dr. habil. Pupos Tibor, egyetemi tanár

Konzulens: Dr. Bali Lóránt, adjunktus

Hegedűsné Dr. Baranyai Nóra, egyetemi docens

KISTELEPÜLÉSEK GAZDASÁGI HELYZETÉNEK VÁLTOZÁSA
ALSÓÚJLAK PÉLDÁJÁN

DOLGOZAT

Németh László

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök szak

Keszthely

2013.

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. Szakirodalmi feldolgozás	4
3. Saját vizsgálat.....	5
3.1. Anyag és módszertan	5
3.1.1. Adatbázis	5
3.1.2. Módszertan	5
3.2 Alsóújlak általános jellemzése	6
3.2.1. Településtörténet.....	6
3.2.2 Földrajzi helyzetfeltárás	7
3.2.3. Természeti adottságok.....	8
3.2.4. Közlekedés.....	8
3.2.5. Infrastruktúra	10
3.2.6. Oktatási, nevelési helyzetkép.....	10
3.2.7. Egészségügyi, szociális ellátás	11
3.2.8. Demográfiai jellemzők	11
3.2.9. Alsóújlak társadalmi- gazdasági helyzetének bemutatása.....	15
3.2.10. Munkanélküliség	16
3.2.11. Közfoglalkoztatás.....	17
3.2.12. Közfoglalkoztatásban megvalósult projektek.....	18
3.4. A település önkormányzatának gazdálkodása	21
3.4.1. Az önkormányzat intézményi szerkezete, az önkormányzat vállalt feladatai	21
3.4.3. Működési bevételek	22
3.4.4. Helyi adók.....	24
3.4.5. Átengedett központi adók.....	27
3.4.6. Működési kiadások.....	28
3.3.7. Szocpolitikai juttatások	31
3.5 A településen megvalósult fejlesztések, projektek	35
4.Összefoglalás, következtetések	36
5. Irodalomjegyzék	38

1. Bevezetés

Napjainkban a kitelepülések egyre nehezebb gazdasági helyzetbe kerülnek, hiszen számos tényező befolyásolja, szűkíti le gazdasági mozgásterüket. Általában ezek a falvak kevésbé fejlettek, ezért jobban érinti őket az elvándorlás. Az eladósodás veszélye is fokozottabban van jelen a kis lélekszámú településeken.

A kis településen élők mindennapjaikban számos alkalommal találkoznak ezekkel a problémákkal, hiszen a lakosság sokkal szorosabb kapcsolatban van a helyi önkormányzattal, annak vezetésével, dolgozóival. Egy kistelepülés önkormányzatának a működése és annak eredményessége sokkal nagyobb szerepet tölt be a helyi lakosság életében, mint egy nagyváros esetében. Amikor például iskolai oktatást, egészségügyi alapellátást, hulladékgazdálkodást, tömegközlekedést stb., mint nyújtott szolgáltatásokat vesszük igénybe, akkor legtöbbször az önkormányzatokkal kerülünk kapcsolatba. Ahhoz, hogy ezek a szolgáltatások zavartalanul működjenek, az önkormányzatoknak stabil gazdasági háttérrel kell rendelkezniük.

Családtagjaim közül, van olyan, aki az önkormányzati szféra alkalmazásában áll, így személyes érdeklődésem is motivált a téma választása során.

Dolgozatomban szeretném a gazdasági helyzetet befolyásoló tényezőket tanulmányozni. Az önkormányzat gazdálkodásában bekövetkezett eseményeket feltárni. Az önkormányzati bevételek és kiadások alakulását azok összetételét is vizsgálom. A terjedelmi korlátai miatt, azonban nem térhetek ki részletesen minden elemre. Ezért az általam jelentősebbnek vélt gazdálkodási tényezőket fogom részletezni. Mindehhez példaként, saját szülőfalumat, Alsóújlakot vettem alapul. Melynek adottságai és lehetőségei, valamint gyengeségei is hasonlóak egy átlagos magyar kistelepülésével. A gazdasági helyzet, illetve annak alakulásának vizsgálata előtt azonban több szempontból is vizsgálom a települést, mint például földrajzi elhelyezkedés, demográfia, társadalmi gazdasági helyzet.

2. Szakirodalmi feldolgozás

Dolgozatomban Alsóújlak község gazdasági helyzetének változásával foglalkozom, először a település történelmi földrajzi és természeti jellemzőit tanulmányoztam, és az alábbi szerzők: Szigeti Tibor, Dövényi Zoltán művei alapján dolgoztam fel. A közlekedést az Alsóújlaki Önkormányzattól kapott Településrendezési tervben található közlekedési térkép segítségével vizsgáltam. A tömegközlekedési vállalatok adatai alapján készítettem el az 1. táblázatot, melyben Alsóújlakról és a közeli centrumok elérhetősége látható. Önkormányzati adatok alapján tárgyaltam az infrastruktúrát, az oktatási, nevelési helyzetképet és az egészségügyi, szociális ellátásokat. Beluszky, Kovács és Olessák a település és a területfejlesztés megközelítésből foglalkozott a témával.

A saját vizsgálataimat megelőzően az 1990. évi LXV. önkormányzati törvényt és a 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényt vizsgáltam és az önkormányzat által rendelkezésemre bocsájtott éves beszámolók és zárszámadási rendeleteket vettem alapul. Ezek eredményeit összevettem a KSH adataival is. Különösen nagy hangsúlyt fektettem a gazdálkodás sajátosságainak jellemezésére, amelyeket az 1990. évi LXV. önkormányzati törvény szabályozott. Az önkormányzati bevételek, kiadások, és a helyi adók fejezetekben Dicső László: A helyi közszolgáltatások szervezése című munkájából kölcsönöztem gondolatokat. A településen végbemenő közfoglalkoztatás vizsgálatához felhasználtam 2009. évi CXXXIV. törvényt, valamint a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt. Ehhez a ponthoz segítségemül szolgált még Csoba Judit: Az önkormányzatok feladatvállalása a helyi munkaerő-piaci programok szervezésében című írása, valamint az önkormányzat által rendelkezésemre bocsájtott közfoglalkoztatási terv. Az önkormányzat szociális juttatásait taglaló fejezethez alapul vettem a 1993. évi III. törvényt, mely a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szól. A megvalósult fejlesztések projektek fejezethez az önkormányzattól kapott pályázati adatlapok alapján gyűjtöttem ki az információkat.

Az önkormányzattól kapott tájékoztatás, illetve az adatok jelentős részben hozzájárultak dolgozatom elkészültéhez.

3. Saját vizsgálat

3.1. Anyag és módszertan

3.1.1. Adatbázis

A Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa alapján végeztem a vizsgálatokat, amit az Alsóújlaki Önkormányzattól kapott adatokkal egészítettem ki. Az elemzésekhez felhasználtam Alsóújlak Önkormányzatának éves beszámolóit, és a zárszámadó rendeleteit a 2001-2011 évekre vonatkozóan.

3.1.2. Módszertan

Dolgozatom elkészítéséhez szövegszerkesztőt, a szükséges táblázatokhoz, adatok elemzéséhez és ábrázolásához táblázatkezelő programot használtam.

A statisztikai módszerek közül elsősorban a grafikonos ábrázolást választottam, az időbeli változásokat vonaldiagrammal, az arányok alakulását kördiagrammal szemléltettem. A leíró statisztika eszköztárából az átlagszámítást alkalmaztam, a változások tendenciájának bemutatására bázisviszonyszámot számoltam. Az idősor lefutásától függően trendszámítást végeztem.

Az egyes fejezetekhez tartozó, általam definiálni kívánt fogalmakat, az adott fejezetekben értelmezem.

3.2 Alsóújlak általános jellemzése

3.2.1. Településtörténet

Első okleveles említése 1388-ból van. A település név alapján valószínűleg egy árpád-kori birtokos lakóhelye állhatott itt. A név „új” tagja arra utal, hogy elpusztulása után újrategyült. Más felfogás szerint a korábbi, felső (téli) szállás lehetett az Ólak, s a később épült vízparti szállásból lett Újlak. Pesthy Frigyes szerint, azóta nevezik így mióta lakói földesurat választottak maguknak, addig Nemeslak volt. Mindez mikor történhetett arról nincs feljegyzés, azt viszont tudjuk, hogy a lakók kezdetben foglalás útján jutottak birtokhoz. Először a Tőke és Farkas családok, majd a Pástiak szereztek helyet maguknak. (Ezeket a családneveket a mai napig több itt élő család viseli, gyakran úgy, hogy azonos családnevűek között már nem lehet rokoni szálat találni). Nem kizárt a község személynévi eredete sem. Tudjuk ugyanis, hogy a falut 1395-ben Ujlaki Pétertől Egerváry Miklós bírta zálogba. Az Árpád-kori település helyét feltevések szerint a falu régebbi temetője környékén kell keresni, ez a mai falutól délre, központjától kb. 1500 méterre a Szelenkés nevű domb tetején található. A dombot az öreghegytől és részben a lakott területtől az Egyházvölgy választja el, amelyet az északnyugati lejtője kivételével erdő fed. A megművelt területeket Hajmási Erika a Savaria Múzeum régésze bejárta, de korábbi településre utaló nyomokat, középkori cserepeket stb. nem talált. Lehetséges, hogy a falu más irányban feküdt, de közelebbi lokalizációhoz nincs támpont.

Legfőbb nevezetessége a régi temetőben, a falun kívül álló román stílusú, Szent Péter és Pál titulusú templom. A katolikus templom 1755-ben épült, főoltára késő reneszánsz, 1635-ös évszámmal. A templom védőszentje Szent István király, értékes 18. századi belső berendezése van. Mindekét templom műemlék. A két világháború a község lakosságától is áldozatokat követelt. Az első világháborúban 130-an vettek részt, közülük 26-an hősi halált haltak. A második világháború 22 főnyi áldozatot követelt. Jellemző a század történelmének mostohaságára, hogy róluk csak közel fél évszázad múlva, a rendszerváltást követően lehetett hivatalosan is megemlékezni. A település 1986-tól Vasvári városkörnyékhez tartozott. 1990 óta ismét önállóan önkormányzattal rendelkezik /SZIGETI, 2006/.

3.2.2 Földrajzi helyzetfeltárás

Alsóújlak természetföldrajzi szempontból a Kemenesaljai dombvonulat közepe táján, a Vasi Hegyhát északi csücskében, a Csörnöc-Herpenyő mellett fekszik.

1. ábra

Alsóújlak elhelyezkedése a Vasvári járáson belül

forrás: <http://www.vas megye.hu/terkepek/vasvar.jpg>

Közigazgatásilag a Nyugat-Dunántúli régióban Vas megyéhez, azon belül a Vasvári járáshoz tartozik. a 8-as számú főút mellett, Vasvártól 6, Szombathelytől 34 kilométerre található. Területe 21 km², mely járási viszonylatban a középmezőnyben helyezkedik el. (1. Melléklet) Határai: Vasvár, Zsidófölde, Kám, Rum, Felsőoszkó. A községtől déli irányban található két szőlőhegy, a Kishegy és az Öreghegy.

3.2.3. Természeti adottságok

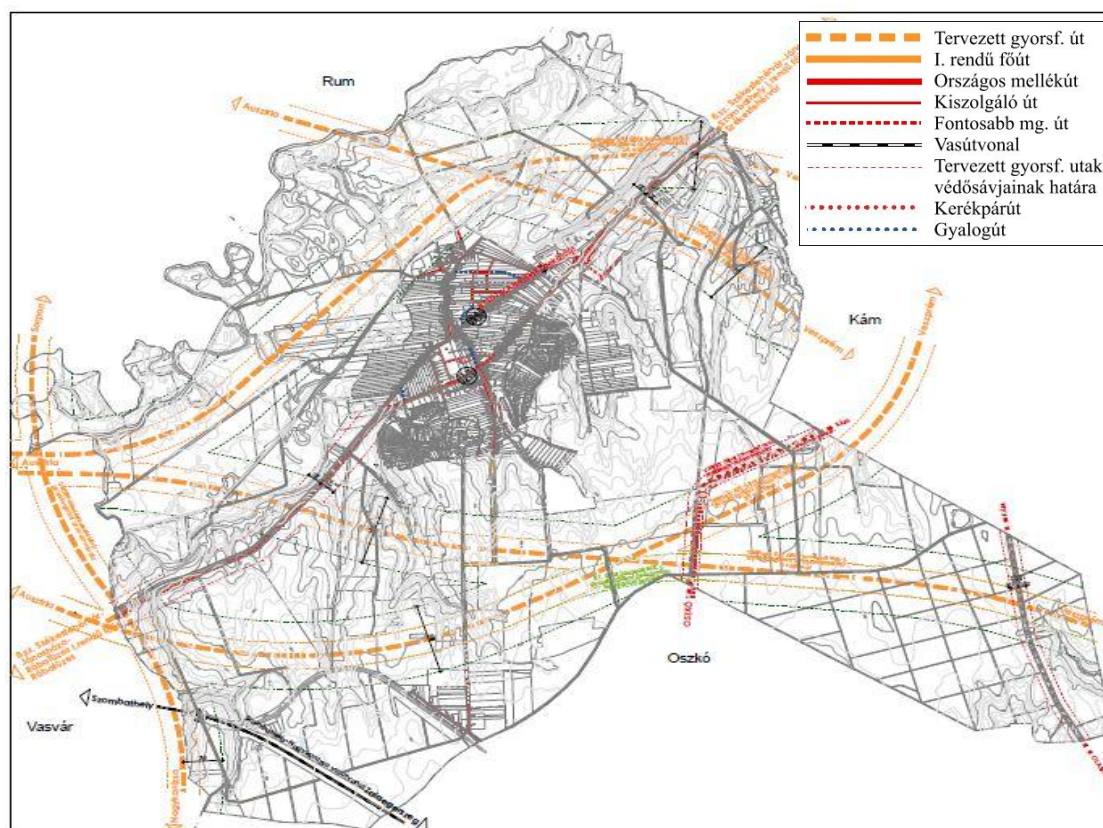
A Rába folyó jobb partján fekszik, a folyó irányában meredekebben lejt a térszín. Tavaszi és őszi árvizek idején a folyó gyakran kiönt, elárasztva a falu határait, a berket. A felsőpannon üledékek jelentős mennyiségben nem tartalmaznak ásványkincset. A táj eróziós völgyekkel tagolt, hullámos felszínű kavicstakarós fennsík, melynek földtani felépítésében beltavi üledékek, folyóvízi homok és kavics vesz részt. A község éghajlata, mérsékelt meleg, száraz, a napfénytartam eléri az 1900 órát. Ennek megfelelően az évi átlagos középhőmérséklet 9,5 C°. A csapadék pedig többnyire 700 mm alatt marad. A terület uralkodó talaja az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Alsóújlakon a Csörnöc-menti Tájvédelmi Körzet kiemelkedő értékű élőhely együttese az Alsóújlaki kockásliliomos, mely egy fajgazdag láprét a Csörnöc árterén, sűrű kockásliliom állománnyal. A község szomszédságában található a híres, hazánk legnagyobb „kertje”, a Jeli arborétum, melyet 1922-ben gróf Ambrózy-Migazzi István kezdte kialakítani. Rododendronok (13 hektáron 300 fajhoz tartozó több ezer bokor van itt) és foltokban együvé telepített, azonos fajtájú túlevelűek jellemzik. /DÖVÉNYI, 2010/.

3.2.4. Közlekedés

A község területén halad át a 8. számú I. rendű főút, mely biztosítja a gyors és egyszerű elérhetőséget mind Rábafüzes (Ausztria), mind Székesfehérvár (Budapest) irányából. A főút vállalkozásvonzó, és egyben munkahely teremtő hatása, azonban kevésbé érvényesül, mivel a főúton elérhető két szomszédos település is közlekedési csomópontnak tekinthető. Kám a 87-es és a 8-as, Vasvár a 74-es és a 8-as utak találkozásánál fekszik, ennek kedvező hatása rájuk nézve érzékelhető, pozitív szerepe van a foglalkoztatásban, ugyanakkor Alsóújlak szempontjából egyfajta befektetés és vállalkozás elszívó hatás jelentkezik.

A tömegközlekedést tekintve vasútállomás nincs, mivel a vasúthálózat nem érinti a települést, az autóbuszjáratok sűrűsége Vasvár irányában, elfogadhatónak mondható, a megyeszékhelyre azonban csak a két említett csomóponton való átszállással juthatnak el a lakosok.

2. ábra
Alsóújlak közlekedési térképe

Forrás: Alsóújlak településrendezési terve

Az autóbuszok csatlakozása nem kellően összehangolt. Nagy probléma az is, hogy csak a község területén van kiépített kerékpárút, ami sajnos nem csatlakozik a szomszédos településekhez. Vasvárra a 8-as számú főúton életveszélyes a kerékpározás. A megyeszékhelyre pedig nem teljes a kerékpárút, nem minden szakasza épült még ki.

1. táblázat

Közlekedés Alsóújlak és a főbb centrumok között

	Elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatok száma munkanapokon	átlagos utazási idő busszal	átlagos utazási idő kerékpáron
Vasvár (legközelebbi centrum)	6 perc	7	12 perc	30
Szombathely (megyeszékhely)	25 perc	4	55 perc	1,5 óra
Főváros	2,5 óra	2	3,5 óra	nincs

Forrás: Vasi Volán, MÁV, önkormányzat adatai alapján saját szerkesztés

3.2.5. Infrastruktúra

Alsóújlakon 272 lakás található, ami a megyei átlagnál alacsonyabb, 2,44 fő/lakás ellátottságot jelent. A faluban működik a villamos-, a gáz-, a vezetékes víz-, a telefon-, és a kábeltelevízió hálózat. A csatornahálózat egyelőre nincs kiépítve, pillanatnyilag ez okoz némi lemaradást a környező falukkal szemben. A szilárd hulladék szervezett elszállítása megoldott. A falu közvilágítása a közelmúltban ment át egy jelentős átalakításon, energiatakarékos modern rendszer váltotta fel a régit. Belterületén a portalanított utak aránya 100%. A községbe több, mint 8 km belterületi közúthálózat található. Ebből 2 km a 8-as főút (Hársfa utca), és 2 km a Petőfi és Dózsa utca, ami az előzőhöz kapcsolódó bekötő út, mely forgalmi akadály esetén mentesíti a főutat. Mindkettő állami tulajdon, a bekötő út a közútkezelő által üzemeltetett, de ma már átmenő forgalmat nem bonyolít, így ide a közútkezelő nem tud anyagi forrást biztosítani. Ezen utak kátyúzását a kezelő végzi, de környezetének a rendben tartása az önkormányzat feladata. A Petőfi utca belvízzel veszélyeztetett terület. Jelentős még a falu teljes hosszán a főúttal párhuzamosan futó kerékpárút is.

3.2.6. Oktatási, nevelési helyzetkép

A községben négyosztályos általános iskola működik. Az épület elegendő méretű lenne ahhoz, hogy a felső tagozatos gyerekek is helyben tanulhassanak, a jelenlegi, az intézményeket központosítani igyekvő kormánypolitika következtében azonban nekik Vasvárra kell iskolába járni. Így az üresen maradt földszintet már évek óta egy varroda bérlő a Polgármesteri Hivataltól, mely 20-25 főt alkalmaz. Az iskola területén található egy kézilabda-, két kosárlabdapálya melyet a helyi diákok bármikor szabadon használhatnak.

A község saját óvodát tart fenn a Kossuth Lajos utca 4. szám alatt. Jelenleg kb. 20 gyermek jár az összevont, vegyes csoportba. Az épület az igényeknek megfelel, felújításra nem szorul. Bővítésre igény nincs, sőt még egy 20 fős csoport befogadására is alkalmas lenne. Az épületben az Önkormányzat konyhát üzemeltet a gyerekek és a rászoruló idősök részére, de a napi száz adag meleg ételből bárki vásárolhat és vihet haza ebédet.

3.2.7. Egészségügyi, szociális ellátás

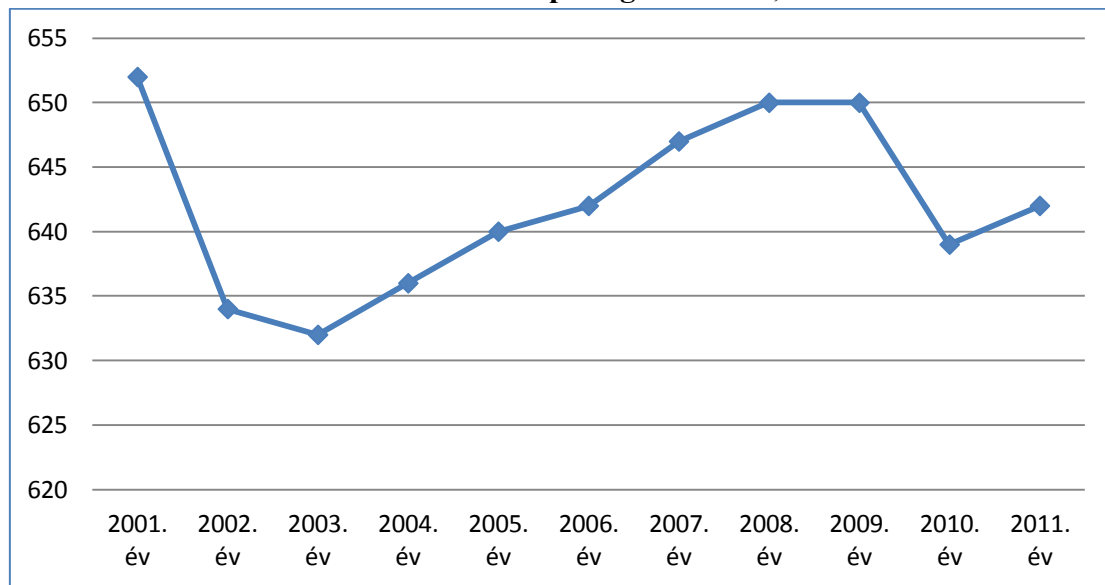
A településen egy nemrég felújított épületben kapott helyet az orvosi rendelő, ahol hetente kétszer háziorvos, egyszer gyermekorvos rendel, és kétszer van fizioterápiás kezelés. Az Önkormányzat 15 éve foglalkoztat egy főállású házi gondnokot közalkalmazottként, aki a rászoruló idősök hétköznapi gondjaikon próbál segíteni.

3.2.8. Demográfiai jellemzők

Alsóújlak magyar lakta község, mely vallás tekintetében csaknem teljesen római katolikus. A járás többi hasonló adottságú településein megtalálható cigányság nem él a településen. A romák csak a vegyes házasságokban találhatók meg, számuk néhány főre tehető. A mélyszegénységben élőkéről nincsen megbízható adat.

A település állandó lakóhellyel rendelkező lakosainak száma 2001 és 2011 között 652 és 632 fő között ingadozott (3. ábra). 2001 után erős csökkenés, majd a 2003-as mélypont után enyhe emelkedés jellemezte 2009-ig. A 2008, 2009-es években elérte a 650 főt, majd újabb csökkenés és növekedés következett. Ez a hullámozó tendencia egy ilyen kis lélekszámú településen észrevehető változásokat okoz, hiszen például a születések száma egy helyi kisiskola fenntarthatóságát nagyban befolyásolja. A változásokat követve elmondható, hogy az állandó népesség 640 fő körülire tehető. Ez alapján a település a kisközségek között az aprófalvak csoportjába tartozik (500–1000 fő).

3. ábra
Állandó népesség alakulása, fő

Forrás: KSH adatai alapján saját vizsgálat

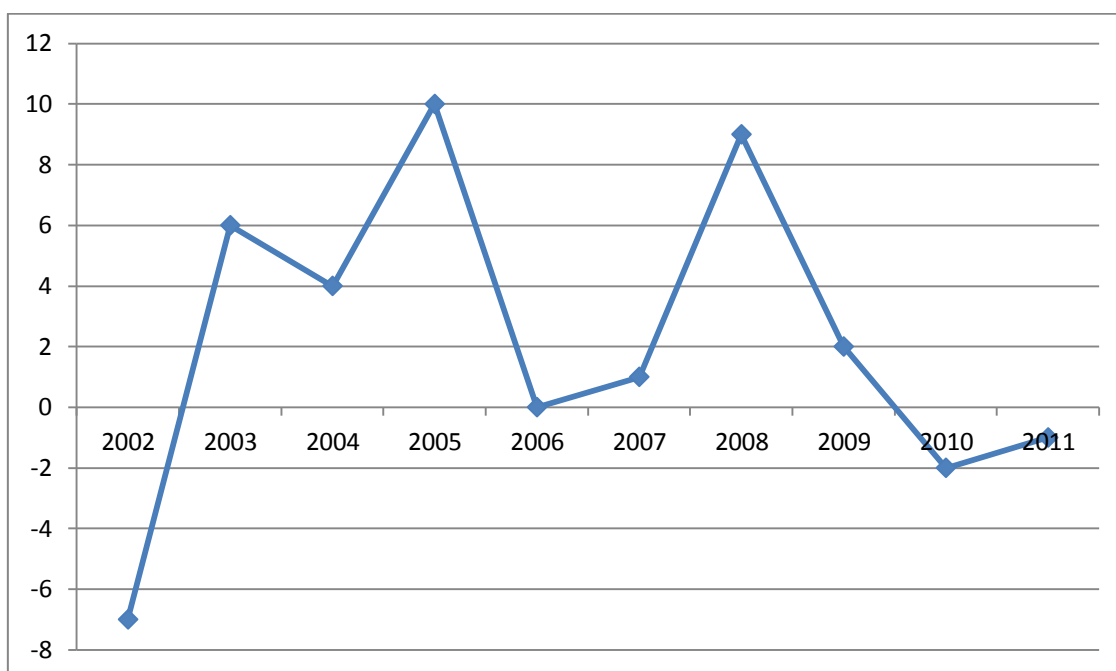
Állandó belföldi vándorláson azt értjük, amikor (állandó) lakóhely-változtatás történik (valaki más településre költözik). Odavándorlóknak hívjuk a településre érkezőket, elvándorlóknak a települést elhagyókat. A vándorlási egyenleg megmutatja a településre való vándorlás számának és az onnan való elvándorlás számának a különbségét.

Az elvándorlás a népesség tartós térbeli-területi helyváltoztatását, lakóhelyének megváltoztatását jelenti. Migráns személynek (családnak) azt a személyt (családot) tekintjük, aki lakóhelyét felcserélte, más településre költözött. Tehát az elvándorlás (migráció) fogalma ebben az értelmezésben nem foglalja magában az ingázást, az időszakos (az eredeti lakóhely feladása nélküli) helyváltoztatást (például más településen való munkavállalás esetén) sem pedig a lakóhely felcserélését ugyanazon a településen belül /GAVRIL, 2002/.

A település vándorlási egyenlegét mutató grafikonon (4. ábra) látható, hogy 2002 és 2011 között a legnagyobb pozitív eltérés 10 főt tett ki, míg a legnagyobb negatív különbség 7 fő volt. Tehát a településen az utóbbi években nem volt tapasztalható jelentősebb vándorlás. 2008 óta a vándorlási egyenleg csökkenő tendenciát mutat, 2010-től az elvándorlók vannak túlsúlyban, habár az egyenleg még nullához közeli, a csökkenés a településre jellemző munkalehetőség hiány miatt egyre fokozódni fog.

4. ábra

Alsóújlak belföldi vándorlási egyenlege, fő

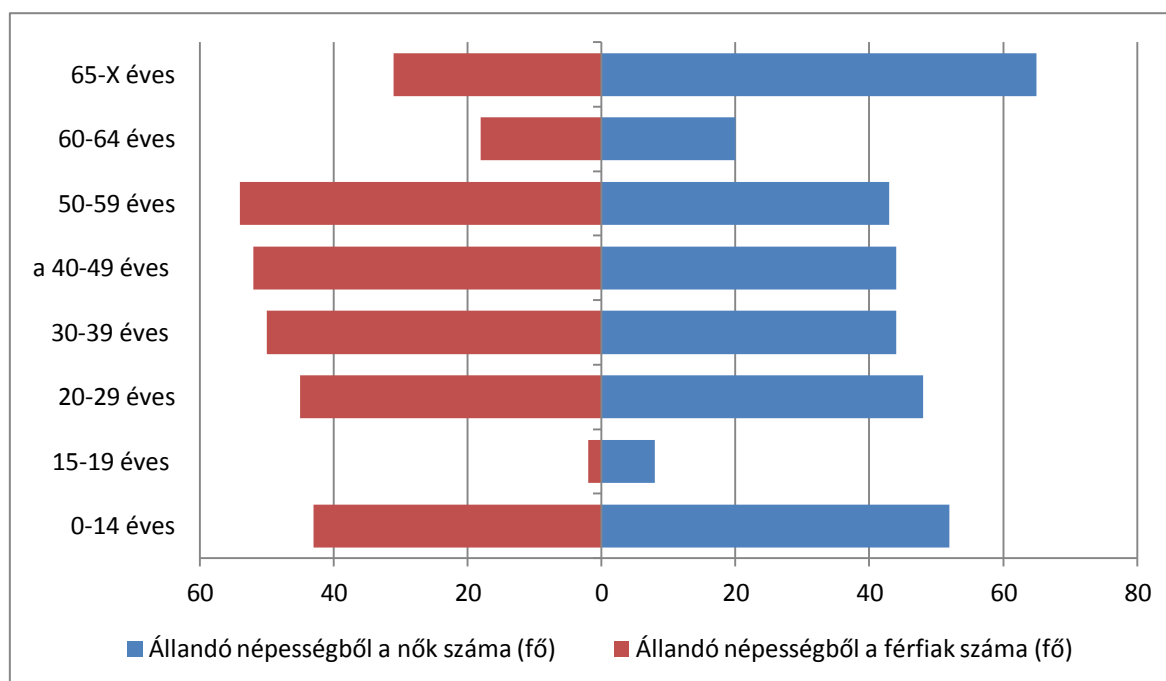

Forrás: KSH adatok alapján saját számítás

Az életkor több szempontból is fontos demográfiai változó. Az alapvető demográfiai jelenségek mind életkor függőek. A gazdasági aktivitás szintén szoros kapcsolatban áll az életkorral. A lakosság életkor szerinti összetételében bekövetkező változásoknak ezért fontos következményei lehetnek az adott népesség demográfiai és gazdasági életképességére egyaránt.

A korfa a település korösszetételét nemek és életkori szakaszok szerint egyidejűleg ábrázolja. A település korfáját vizsgálva látható, hogy az azonos nagyságú korcsoportok számukat illetően nagyjából kiegyenlítettek (5. ábra). A fiatal (0-14 éves) és az idős (65-X éves) korcsoportokat összehasonlítva, észrevehetjük, hogy számuk csaknem egyenlő, nem szerinti összetételében azonban mutatkozik különbség: az idősebb korcsoportnál erős nőtöbbség van, a nők száma a férfiak számának dupláját is meghaladja. A fiatalabb korcsoportoknál nem számottevő a férfiak és a nők arányának különbsége. Az azonban megfigyelhető a 20 és 59 év közöttieket magába foglaló négy korcsoportban, hogy a férfiak száma kevéssel, de folyamatosan növekszik. A település korfájára nem jellemző egyik demográfiai típus korfa modellje sem, legközelebb a stagnáló népesség korfájához áll, ám a fogyó népesség jellemzői is fellelhetők.

5. ábra
Alsóújlak korfája (2011)

Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés

A 2. táblázatban jól látható, hogy a különböző korcsoportok népességének aránya a teljes népességhez viszonyítva, egészen kiegyenlített, csak közöttük csak pár tized százalék eltérés figyelhető meg.

2. táblázat

Alsóújlak korcsoportjainak népessége, a település állandó népességéhez viszonyítva

0-14 éves	20-29 éves	30-39 éves	40-49 éves	50-59 éves	65-X éves
14,8%	14,5%	14,7%	15,0%	15,1%	15,0 %

Forrás: KSH adatai alapján saját számítás

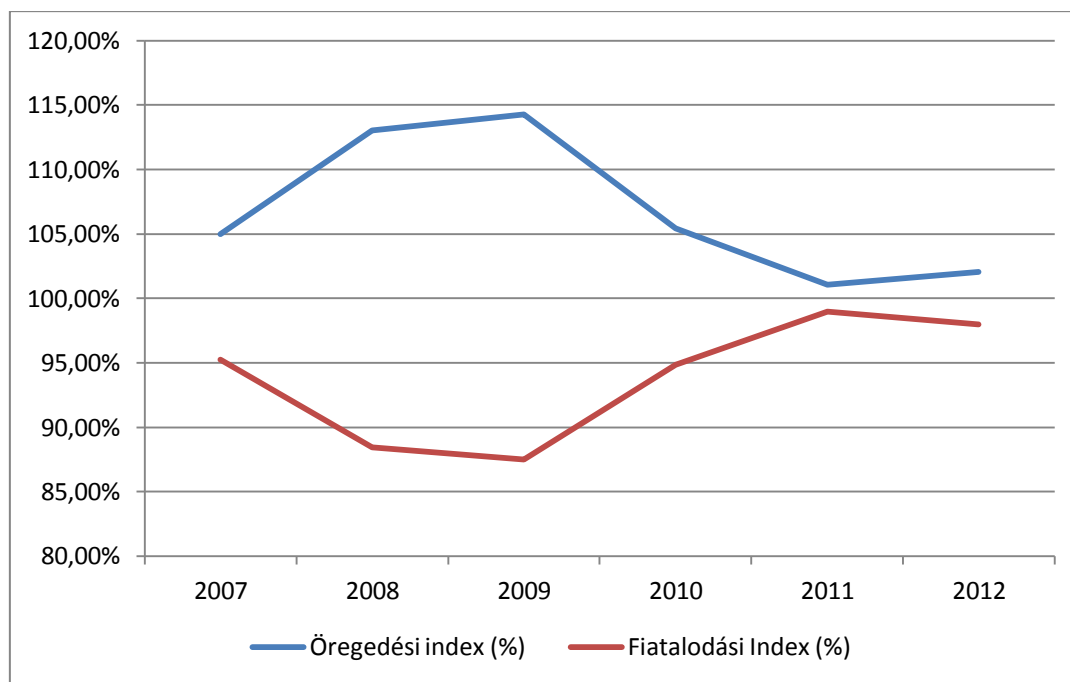
Az öregedési index az idősebb korosztályt a 14 éves és fiatalabb gyermekek létszámának százalékában adja meg. A fiatalodási index a 14 éves és fiatalabb gyermekeket az idősebb korosztály létszámának százalékában mutatja. A társadalom öregedése, az utóbbi évtizedek egyik meghatározó társadalmi jelensége. Ez azonban a településen nem számottevő.

Ahogy azt a 6. ábra mutatja az idősek száma valamelyest több, a 0-14 éves korosztály számánál. Az öregedési index 2009-ben volt a csúcson, 114% volt akkor, 2012-ben kevéssel 100 fölött van, ez a járási átlagnál kedvezőbb helyzetet jelent. A 2012-es évet a 2007-es évhez

viszonyítva 2,8 %-os csökkenést tapasztalhatunk az öregedési indexben, és hasonló mértékű növekedés jellemzi a fiatalodási indexet.

6. ábra

Öregedési és fiatalodási index változása

Forrás: KSH adatai alapján saját számítás

3.2.9. Alsóújlak társadalmi- gazdasági helyzetének bemutatása

Alsóújlakon a 2009-es és a 2010-es években volt a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma és a tartós munkanélküliek aránya is ekkor volt a legmagasabba nyilvántartottak közül, aztán 2011-ben javult az arány.

Az alacsony iskolai végzettségűek számára a betanított munka adhat lehetőséget. A településen helyben kizárólag a közfoglalkoztatás jelent megoldást, mivel más munkalehetőség nincs, nagyobb üzem, vállalat a községben nincs, a munkaképes lakosság nagy része bejár Szombathelyre, Sárvára, csekély részük Vasvárra.

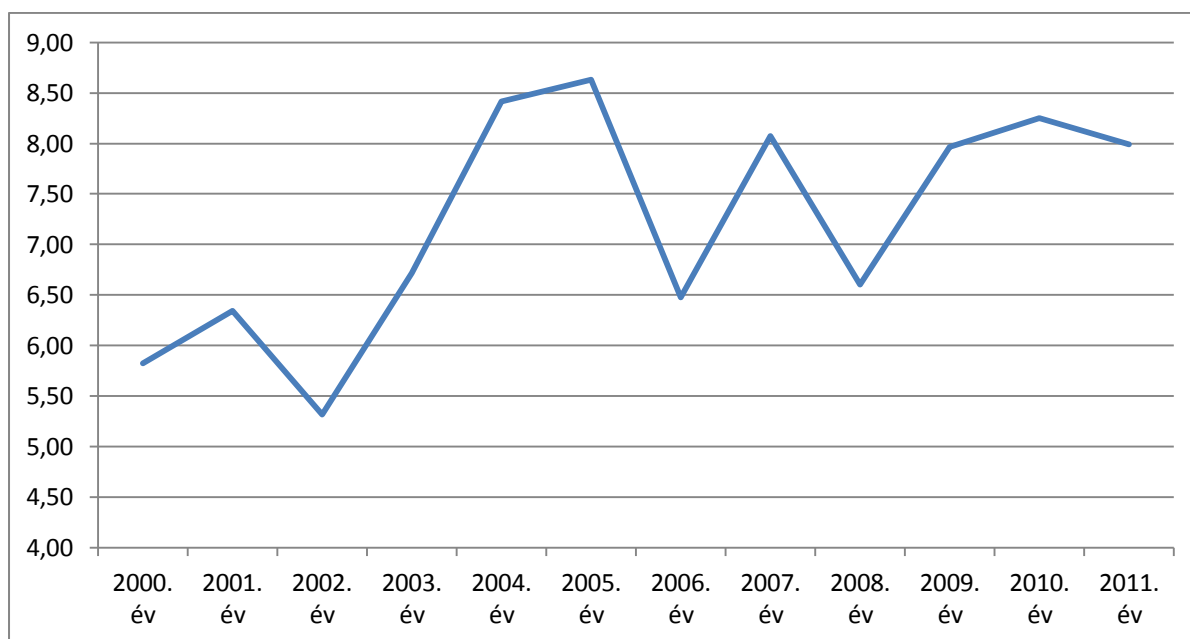
Közfoglalkoztatás keretében az önkormányzatnak lehetősége nyílik a 3 hónapnál régebben álláskereső foglalkoztatására, ami a munkavállalóknak is jó, és a falu képe pedig szépül munkájuk nyomán.

3.2.10. Munkanélküliség

Alsóújlakon 2000 és 2011 között 23 és 36 fő között ingadozott a nyilvántartott álláskeresők száma, a 7. ábra a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva mutatja a nyilvántartott álláskeresők számát. Megfigyelhető, hogy a vizsgált időszakban 5,3 %-tól 8,6 %-ig erős ingadozással változik ez az arány, az egész időszakot figyelve pedig növekedés állapítható meg. Az ingadozást tekintve nem beszélhetünk nagy számokról, ám egy ilyen kis lélekszámú településen a kis változás is jelentős lehet, ha például egy családfenntartó veszíti el munkahelyét, az egy egész család megélhetését veszélyezteti. Ami pedig egy kistelepülés közösségében is észrevehető folyamatokat eredményez.

7. ábra

A munkanélküliségi ráta alakulása Alsóújlakon, %

Forrás: KSH adatok alapján saját számítás

A nagyarányú tartós munkanélküliség kialakulása nem sok választási lehetőséget biztosított a település vezetőinek: vagy jelentős összegekkel finanszírozták a munkanélküliséget szociális segélyek, támogatások formájában, vagy minél szélesebb körben munkát szerveztek, hogy a segély helyett munkabért fizethessenek.

A munkanélküliség megelőzését, csökkentését, hátrányos következményeinek enyhítését, valamint a foglalkoztatási feszültségek megszüntetését, kezelését szolgálják a munka - erőpiaci támogatások /CSOBA, 2002/.

A Foglalkoztatási törvény 1991.évi hatályba lépése óta számos aktív munkaerő - piaci eszköz működik Magyarországon. Ezek közül dolgozatomban a településen leginkább jelentős közfoglalkoztatást mutatom be.

3.2.11. Közfoglalkoztatás

Jogszabályi háttér: A közfoglalkoztatási terv készítésének kötelezettségét a 2009. január 1-jei hatállyal módosított Szociális tv. írja elő. (37/A. § (1) bekezdés). A terv lényeges tartalmi elemeit, az elkészítésével, egyeztetésével és elfogadásával, valamint az utólagos tájékoztatási kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos szabályokat az Szociális tv. 37/A. § (2)-(4) bekezdései tartalmazzák.

A közcélú munkával, valamint a közfoglalkoztatás megszervezésével kapcsolatos általános szabályokat az Szociális tv. 36. §-a határozza meg.

A közcélú munkaviszony létesítésének szabályait az Szociális tv. 36. § (3)-(5) tartalmazzák. Így az aktív korúak ellátására - közfoglalkoztatásban való részvétel mellett - jogosult személlyel közcélú munkára legalább évi 90 munkanapra és legalább napi hat órai munkavégzésre kell határozott idejű munkaviszonyt létesíteni.

A közfoglalkoztatásban résztvevők a munkavégzés időtartamára munkabért kapnak, amelynek összege – teljes munkaidő esetén – nem lehet kevesebb a minimálbérnél (Az OÉT megállapodás alapján: a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 2009. január 1- étől havi 71.500 forint, a legalább középfokú iskolai végzettség és/vagy szakképzettséget igénylő munkakört ellátók garantált bérminimuma gyakorlati időtől függetlenül 2009. január 1-jétől havi 87.000 forint, 2009. július 1-jétől 2009. december 31-ig 87.500 forint.). Közfoglalkoztatásban résztvevők képzettség szerinti összetétele Alsóújlakon: 9 fő rendelkezik általános iskolai végzettséggel, 7 fő szakmunkás képzettségű.

A közfoglalkoztatás keretében ellátandó közfeladatok a településen:

- Kisegítő személyzet helyettesítése és kiegészítése: a polgármesteri hivatalban az iskolában a kultúrházban és az óvodában a szabadságolások időszaka alatt illetve többletmunka lehetőségét biztosítva : a kézbesítői, takarítási, fűtési, ebédszállítási feladatok elvégzése.

- Közterületi segédmunka és szociális kisegítő munka: közterület takarítása, járdarakás, csapadékelvezető árkok karbantartása, külterületi csapadékelvezető csatornák és

tározók karbantartása, belvíz elleni védekezésben való részvétel, fűnyírás, gépi és kézi kaszálás, parlagfű irtás sövénynyírás, gallyazás, új facsemeték ültetése, a községi utak javítása, kátyúzás finn aszfalttal, utak karbantartása, padkázás, hó és síkosság mentesítés, temetők rendben tartásában való közreműködés, intézményeknél bontási, építési, karbantartási munkák végzése, sport és kulturális helyszínek karbantartása, a község és civilszervezetek rendezvényeinek előkészítésében, lebonyolításában és az utómunkákban való segítség, tüzelő aprítás, házkörüli teendők, takarítás.

A kiadások és a szükséges források bemutatása: A közcélú foglalkoztatás részmunkaidőben (napi 6 óra) történik. Az adminisztrációs feladatok ellátásához Vasvár város Önkormányzatával közösen 1 fő részvétele lehetséges.

A közfoglalkoztatás finanszírozása, a rendelkezésre álló források: A közfoglalkoztatás finanszírozás állami támogatással történik. Ennek igénybevételét a 62/2006. (III. 27.) Kormányrendelet szabályozza. A havonta utólag visszaigényelhető támogatás mértéke 95 %.

3.2.12. Közfoglalkoztatásban megvalósult projektek

Illegális hulladék lerakóhelyek felszámolása

Alsóújlakon, úgymint más településeken is óriási mennyiségben voltak illegális hulladéklerakó helyek. A hulladéklerakások az utak mentén, az árkokban, a külterületi erdősávokban, erdőségeken, a megszüntetett hulladéklerakó helyek környékén voltak megtalálhatók, becsült számuk 40 körüli. A munka a belterület megtisztításával vette kezdetét. A külterületi szakaszokon lévő a hulladéklerakások egy része növényzettel benőtt volt, ezeket meg kellett tisztítani. Több helyen depókban állt az építési törmelék, ezeket fel kellett számolni, elszállítani. Az illegális anyaglelőhelyeket eredeti állapotban történő visszaállítása is megtörtént. A munkákhoz az önkormányzat MTZ82 típusú traktort és pótkocsit, markológépet, homlokrakodót, toló lapos munkagépet vett igénybe. A gépekkel a hulladékok felrakásra kerültek, a terület elegyengetése is megtörtént. A megtisztított hulladékgödrök betöltése vegyes kavicsos töltés anyaggal történt.

A munka időtartama: 11 hónap, 2021. január 1-től 2012. december 31-ig

Létszám: 3 fő

Eszköz, anyagigény összesen: 1.270.731 Ft

Bér és anyag, eszköz költség összesen: 3.960.000 Ft

Mezőgazdasági utak, földutak karbantartása

A település, több mint 30 km úthálózattal rendelkezik. Ennek nagy része földút. Súlyos problémát jelent, hogy Alsóújlak egy utcáját, a Táncsics utcát 3 km külterületen haladó mezőgazdasági földút köti össze a településsel. Az út esős időben és télen járhatatlan volt. A falurészen lakók a faluközpontot olyankor csak Vasváron keresztül 12 km-es kerülőúttal tudták elérni. Ez az út köti össze Alsóújlakot Oszkó településsel is, amelynek állapota miatt az ott élők részére nagyon nehéz a kapcsolattartás a település központi részével. A 3 km-es útszakaszon hiányzott a megfelelő árok és útprofil. Ezen probléma megoldását követően az Alsóújlakot Vasvárral összekötő 4 km-es szakasz, majd ezek után a Szentegyházi víz Béke utca hídjá és a Csörnőc patak hídjá közötti szakasz karbantartása következett. A profilalakításhoz helybeli anyaglelőhelyről szállították az kavicsot. A felújítással érintett szakaszok hossza 10 km.

A munka időtartama: 11 hónap, 2012. január 1- 2012. december 31-ig

Létszám: 5 fő

Eszköz- és anyagigény összesen: 2.117.885 Ft

Bér-, anyag- és eszközki költség összesen: 6.600.000 Ft

Belterületi utak karbantartása, árkok áttereszek felújítása, közterület gondozása:

A községben több, mint 8 km belterületi közúthálózat található. Ebből 2 km a 8-as főút (Hársfa utca), 2 km a Petőfi és Dózsa utca állami tulajdon, a közútkezelő által üzemeltetett, de ma már átmenő forgalmat nem bonyolít, így ide a közútkezelő nem tud anyagi forrást biztosítani. Ezen utak kátyúzását a kezelő végzi, de környezetének a rendben tartása az önkormányzat feladata. A Petőfi utca belvízzel veszélyeztetett terület. Az árkok állapota rossz és hiányos volt.

A közmunka program keretében a kátyúzás is megvalósult, 6 utcában kb. 100m² területű kátyú került felszámolásra. A község összes utcájában kb. 6 km belterületi útszakaszon végezték el a környezetük karbantartását, ami magába foglalja az útpadka karbantartását, az árkok tisztántartását a közlekedésbiztonság feltételeinek folyamatos biztosítását. Továbbá a község belterületi útjai és vízelvezető árcai és környezetének folyamatos kaszálása is megtörtént a 6 km útszakaszon. A projekt így a belterületi utak és környezetük karbantartását és a belvízelvezetést is magába foglalta. Alsóújlak községben 1990. óta nem volt járdafelújítás. A közmunkaprogram keretében a Petőfi utca és a Csurgó utca járdáinak felújítására is sor került.

A munka időtartama: 10 hónap

Szükséges átlaglétszám: 10 fő

Összes beruházási és dologi költség: 2.081.150

Költségek mindösszesen: 11.243.820 Ft

Mezőgazdasági utak karbantartása

A 2012. évben mezőgazdasági úthálózat 6 szakaszán történt útkarbantartás. 4 km-es szakasszon történt meg az utak javítása, benne kavicsozás, padka kialakítás, szélesítés, egyengetés. Összesen 1,5 km szakaszon történt meg a növényzet eltávolítása vagy gyérítése, ami által az út szellőzése biztosított. E munkát folytak 2013-ban:

A 2012. évben elkészült szakaszokon ismételt karbantartási munkák elvégzése.
(bozótvágas, kaszálás, útpadka, ároktisztítás)

Alsóújlak-Vasvár összekötő úton növényzet tisztítása, útkavicsozás, egyengetés.

Alsóújlak-Oszkó összekötő úton növényzet tisztítása, útfelület profilozás, padka kialakítás, útfeltöltés.

A munka időtartama: 10 hónap

Szükséges átlaglétszám: 2 fő

Költségek mindösszesen: 2.231.000 Ft

3.4. A település önkormányzatának gazdálkodása

3.4.1. Az önkormányzat intézményi szerkezete, az önkormányzat vállalt feladatai

Az önkormányzat 2011-ben még önálló polgármesteri hivatalt tartott fenn. Több alkalommal történt csatlakozási kísérlet körjegyzőséghez, de sikertelenül. Már telekhatár módosítást is próbáltak elérni, annak érdekében, hogy létrejöhessen az Alsóújlak-Csehi-Csipkerek körjegyzőség, de a felek nem tudtak megegyezni a cserélendő területekben. Emiatt ÖNHIKI támogatásra évek óta nem volt jogosult az önkormányzat.

2012. évtől a helyi közigazgatás átszervezése érintett minden helyi önkormányzatot, így Alsóújlakét is. Az erre történő felkészülés érdekében minden lehetséges partnerrel tárgyalásokat folytattak, remélve, hogy feloldják a területi korlátot, így létrejöhet körjegyzőség a közel fekvő majdnem szomszédokkal is. Végül a település a Kámi körjegyzőséghez csatlakozott 2013-ban */SÍKOS T.-BALI 2013/*.

A felső tagozatos oktatás a 2005/2006 tanévtől közös intézményfenntartó társulás keretében folyik a vasvári Kardos László Általános Iskolában, előtte pedig Vasvár önkormányzatával kötött megállapodás alapján folyt az oktatás. Az alsó tagozat 2006. szeptembertől lett a fenti intézmény tagiskolája. Ez az oktatásban változást nem okozott, így továbbra is 1-4 összevont osztályban folyik az oktatás. A készségtárgyak kivételével csoportbontásban tartják az órákat.

Az óvodai nevelés továbbra is helyben megoldott. Az óvodai létszám folyamatos emelkedést mutat; a 2010. évi 17 fő átlaglétszám után 2011. év végéig 24 fölé emelkedett. A szociális étkeztetést a helyi óvoda konyhájában oldják meg.

A község egészségügyi alapellátási feladatait 1 fő vállalkozó háziorvos látja el. Az orvosi rendelő fenntartását a háziorvosokkal kötött megállapodás alapján történik.

Továbbra is üzemeltetnek 1 db MTZ mezőgazdasági vontatót pótkocsival. Ez által megoldott a labdarúgó pálya és a közterületek kaszálása, hó eltakarítás, a nem portalanított utak kavicsozása. A temető fenntartási munkáit közcélú és a közmunkaprogram keretében alkalmazott (kölcsonvett) dolgozók segítségével valósítják meg.

A kultúrházban egy fő részfoglalkozású dolgozót alkalmaznak. Továbbra sem működik rendeltetésszerűen az intézmény. Az irányítással kapcsolatos feladatokat átmenetileg a polgármester látja el. A társadalmi szervezetek támogatása keretében támogatják a sportegyesületet. A falunapot és más rendezvényeket az Alsóújlakért Egyesülettel közösen szervezik.

Az önkormányzat számítógép parkja előregedett. Az önkormányzat és intézményeinek rendszergazdai tevékenységét 1 fő köztisztviselő látja el. A közháló önkormányzati alrendszer része az önkormányzat, LAN hálózattal rendelkezünk, WLAN hálózattal látják el az orvosi rendelőt is internet kapcsolattal. Az önkormányzatnál és az iskolában is 1Mbit/s internet hálózat működik. Minden gépre rendelkeznek antivírus, tűzfal és antispam védelmi rendszerrel, melynek licencét évente újítyák. A teljes géppark cserére szorulna, mivel átlag életkoruk 8 év, de jelentős összegű keret nem áll rendelkezésre e célra.

3.4.3. Működési bevételek

Ezen bevételek között megkülönböztetünk folyó bevételeket, felhalmozási és tőkejellegű bevételeket /DICSŐ, 2006/.

Dolgozatomban a működési (folyó) bevételeket vizsgálom Alsóújlak gazdálkodásában. A település 2011. évi zárszámadó rendeletének mellékletében a következők szerint részletezi a működési bevételeket:

- Intézmények és önkormányzat folyó bevételei
- Helyi adók működési célra
- Átengedett központi adók
- Önkormányzatok egyéb sajátos bevételei
- Működési célú normatív támogatás
- Személyi jövedelemadó
- Működési támogatási kölcsön visszatérülése
- Működési célú pénzátvétel
- Előző évi működési pénzmaradvány
- Tervezett működési hitel

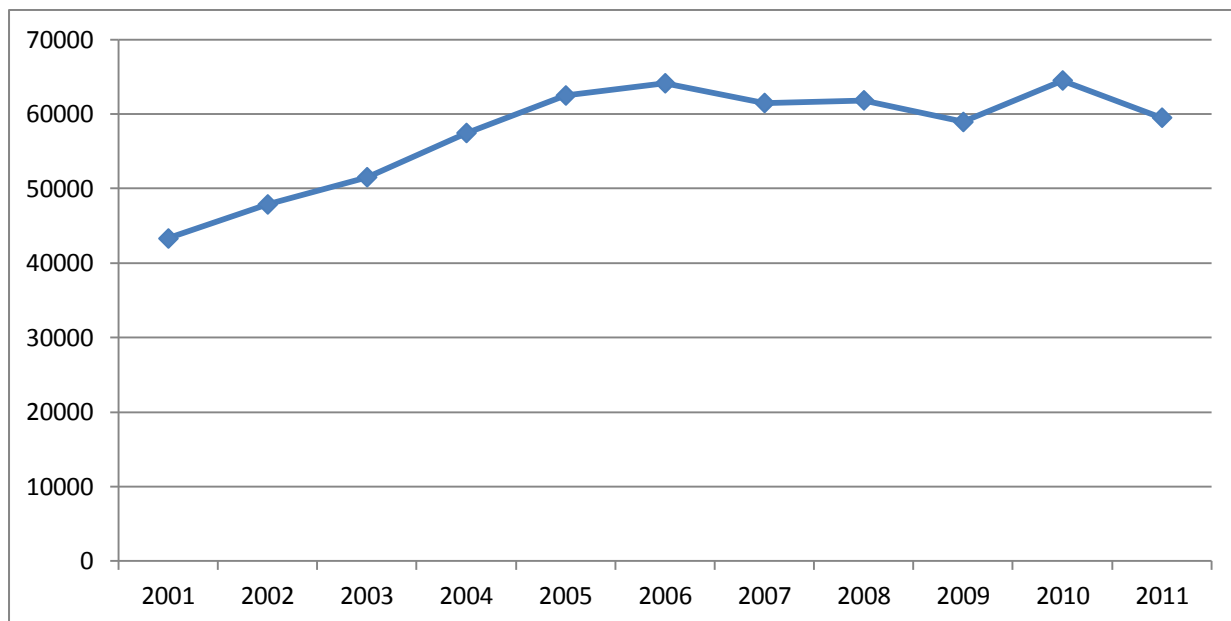
Működési bevételek alakulása

A 8. ábrán Alsóújlak működési bevételeinek alakulása látható 2001-től 2011-ig. Megfigyelhető, hogy 2001-től 2006-ig emelkednek a bevételek, majd 2007-től csökkenés látható, 2010-ben viszont már meg haladja az előző 2006-os csúcsot. A két csúcs közötti időszakban, jelentkező bevétel kiesés magyarázatául szolgálhat, hogy 2007-től veszítette el jogosultságát az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok kiegészítő költségvetési támogatására (ÖNHIKI). Az önkormányzat ilyen típusú kiegészítő támogatást

csak akkor igényelhet, ha minden saját hatáskörben megtehető intézkedést megtett a forráshiány elkerülésére.

8. ábra

Működési bevételek összesen

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás

Alsóújlak a vizsgált időszak éveiben folyamatos forráshiánnyal számolt, ezért 2001-től 2007-ig a működőképességét csak az ÖNHIKI támogatás segítségével tudta biztosítani. Többnyire a forráshiánnyal egyező arányban ítélték meg az ÖNHIKI támogatást, amely években kevesebb volt, ott a hiányt az önkormányzat a felhalmozási célú pénzeszközeinek a felhasználásával tudta előteremteni. 2008-tól azonban már nem igényelték az ÖNHIKI-t. A működőképesség biztosítása érdekében 2008-ban folyószámlahitel felvételéhez folyamodott az önkormányzat. Illetve mivel az ÖNHIKI-re való jogosultságát elvesztette, a működésképtelen önkormányzatok egyéb támogatására pályázott, melynek bevétele 2008-ban 1,5 millió Ft, 2009-ben és 2010-ben 1 millió Ft volt. 2011. évben nem pályázott a forráshiányos önkormányzatok egyéb támogatására.

2001 és 2003 között a hatósági igazgatási bevételek elsősorban marhalevél kiállításából származtak, 2004-től ez lényegesen, lecsökkent majd 2006-ra jelentéktelenné vált, és a továbbiakban az is maradt.

Az intézményi működési bevételek legnagyobb részét az óvoda konyha étkezési térítési díja adta, mely egy adagra számított bevétele 2001-től 2011-ig fokozatosan 300 Ft/adag-ról 510 Ft/adag-ra emelkedett, és 2011-ben közel 3,8 millió Ft bevételt realizált.

Számottevő bevétel származott még bérleti díjakból. Földterületet adtak bérbe reklámtábla céljára, az iskola alsó szintje varrodaként működött. A Vodafone Zrt. bérelt telefonátjátszó állomáshoz földterületet, ebből évi több mint 400.000 Ft bevétel keletkezett 2001-ben, mely bevétel folyamatosan emelkedett, 2011-ben több mint 600.000 Ft keletkezett.

Az önkormányzat tulajdonában lévő MTZ82 traktor elsősorban a helyi közutak karbantartására, és a lakossági hulladékszállítás ideiglenes megoldására volt használva. Szabad kapacitását kihasználva, 2001 és 2005 között évi 220 ezer Ft bevétel folyt be lakossági szolgáltatásból. 2006-tól kevésbé került kihasználásra a traktor. A 2011. évben azonban gépi bér munka bevétele meghaladta a 660.000 Ft-ot.

A vizsgált időszakban az eredeti előirányzatnak megfelelően folytak be a lakásbérleti díjak, tartozás nem volt.

A kábel TV-t az önkormányzat olyan formában működteti, hogy az abból befolyó bevétel fedezze a kiadásokat. 2001-ben 100.000 Ft többlet keletkezett. Ennek oka egyrészt az előző évi tartozások megtérülése. A díjak meghatározásánál az önkormányzat nullszaldós működtetést tervezett. 2009-ig még marad a kisebb bővítésekre korszerűsítésekre is fedezet. Sajnos 2010. évtől már veszteséges volt, ezért 2011-ben megszüntették.

A folyó kamatbevételek 2001-ben 36.000.-Ft-ot, 2002-ben 40.000 Ft-ot tettek ki. A későbbi években ez egyre jelentéktelenebb bevételi forrás, évente 2000 Ft és 5000 Ft között alakult.

Ingatlanforgalmazásból származó illetékbevétel, hitelbevétel és értékpapírok értékesítéséből származó bevétel ez évben nem jellemző a vizsgált időszakra.

A helyi adókból és az átengedett központi adókból származó bevételeket külön fejezetben vizsgálom.

3.4.4. Helyi adók

A helyi adók kivetése és beszedése, valamint nyilvántartása a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. A hatósági feladatokat a polgármesteri hivatal látja el. Az ide tartozó adók többsége kivetés alapján fizetendő: ez azt jelenti, hogy az adózókat bevallási kötelezettség terheli, és az adót a hivatal határozattal állapítja meg. Az iparüzési adónál és a vállalkozók kommunális adójánál az önadózás útján történő adózás a jellemző, ahol a vállalkozók maguk számítják ki adójukat, vallják be azt és teljesítik fizetési kötelezettségüket.

Az önkormányzat a következő három adónemet vetette ki Alsóújlakon a vizsgált időszakban.

- magánszemélyek kommunális adója,
- vállalkozók kommunális adója,
- iparűzési adó.

Ezekon kívül bevétele származik még pótlékokból és bírságokból. Ezek nem számottevőek, dolgozatomban külön nem tárgyalom.

Magánszemélyek és vállalkozók kommunális adója

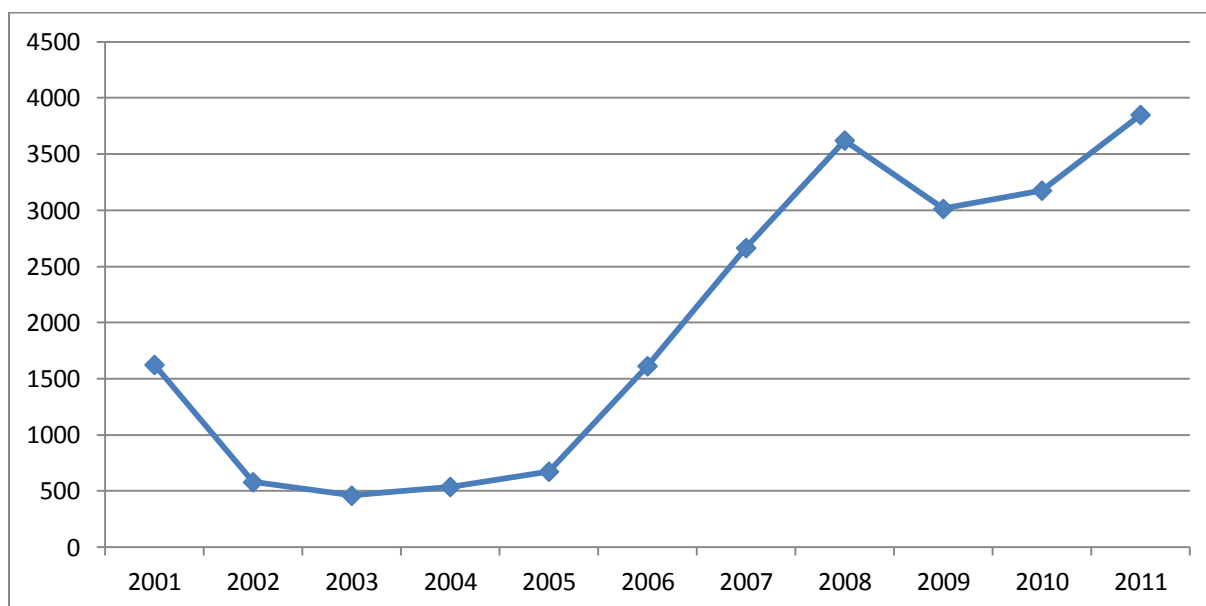
Célja a magánszemély vagy vállalkozás által igénybe vett települési kommunális szolgáltatás költségeihez való hozzájárulása. A törvény az adó mértékét a magánszemély által használt ingatlan nagyságához, illetve a vállalkozás méretéhez (az alkalmazottak létszámához) köti. Az önkormányzat törvényi felhatalmazás alapján rendelettel vezetheti be a törvényi keretek közötti mértékben a vállalkozók kommunális adóját. A képviselő-testület rendeletében meghatározza az adó mértékét a helyi adókról szóló törvényben megállapított felső értékek figyelembevételével /DICSŐ, 2006/.

Helyi iparűzési adó

A települési önkormányzatok törvényi felhatalmazása alapján az illetékességi területükön állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozói tevékenység után vetik ki. Az adó alapja az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével és a közvetített szolgáltatások értékével, valamint az anyagköltséggel. Az önkormányzat rendeletben határozza meg az adó mértékét, illetve az adókedvezményeket, adómentességeket /DICSŐ, 2006/.

Alsóújlakon a törvényben meghatározott maximum 2%-os iparűzési adónál alacsonyabb adókulcsot használnak (1,8%), remélve ennek vállalkozásvonzó hatását.

9. ábra
Helyi adók alakulása Alsóújlakon

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

Mint ahogy az a 9. ábrán látható Alsóújlakon a helyi adókból származó bevételek 2003-ban voltak mélyponton (460.000 Ft). A legmagasabb bevétel 3.851.000 Ft 2011-ben figyelhető meg, melyhez közelít a 2008-as bevétel. A vizsgálat kezdő és záró évének bevételét figyelve 67,2 % növekedés tapasztalható. A helyi adókból származó bevételek alakulása az alábbiakkal magyarázható: 2001-től 2003-ig a magánszemélyek kommunális adójából kevesebb bevétel folyt be. Ennek oka, hogy aki közműberuházást (gázberuházást) hajtott végre, az 2003-ig adómentességet élvezett. 2004-ben a tervezettnél kevesebb a magánszemélyek kommunális adójából befolyt bevétel. Ennek oka, hogy a végrehajtási eljárás kampányszerű megindítása csak november végén kezdődött el, így a bevételek 2005-ben realizálódtak. 2005-től az magánszemélyek kommunális adójának bevételei a tervezett szerint folytak be.

A vállalkozások kommunális adója 2001-től folyamatosan elmaradt az önkormányzat által tervezettől. 2008-ban 82%-ban teljesített. 2009-től azonban már rendben folytak be a vállalkozásoktól a bevételek.

Iparüzési adóból 2001-ben többlet folyt be, ennek okai az egyszeri jellegű bevételek voltak, továbbá, hogy a helyi TSZ jóval magasabb előleget fizetett, mint a várható adója, emiatt 2002-ben visszatérítési igénye volt. 2002-ben iparüzési adóból lényeges bevétel kiesése keletkezett az önkormányzatnak a törvényi változás miatt mi szerint bizonyos bevételt elérő vállalkozások, a megosztást kötelezően személyi juttatás és eszközérték arányosan

alkalmazhatják csak. A törvényi változás miatti csökkenés áthúzódó hatása még erősen éreztette magát 2003. és a 2004. évben is. Továbbá a 2004. és 2005. években egy nagyobb adózónak az önkormányzat kedvezményt biztosított az általa megfizetett bérleti díj miatt. 2006-ban az iparüzési adóból jóval több bevétel származik, mint a tervezett. Néhány vállalkozás ekkor tette székhelyét Alsóújlakra, továbbá bevallást pótoltt néhány ezt eddig elmulasztó adózó is. 2008-ban új adózó is fizetett előleget, az autópálya díj 8-as főútra történő kiterjesztése miatt. Viszont iparüzési adóból számottevő tartozás is kimutatható volt, ami 2008. évi előíráshoz kapcsolható. A 2009. és 2010. években az iparüzési adóból több bevétel származott, mint a tervezett, viszont 2011-re lényeges bevétel elmaradás mutatkozott, így kiemelt figyelmet fordítottak a behajtásra, azonban a hátralékok nagy része felszámolás alatt lévő vállalkozások terhére volt írható, így a befolyás rendkívül csekély maradt.

A helyi adóknál a tartozások emelkedése tapasztalható, így az önkormányzat 2002-ben nagyobb hangsúlyt fektet a behajtási eljárásra.

Helyi adókat tekintve folyamatos tartozás is kimutatható, melyek az előző évi előíráshoz kapcsolhatóak. Az adóhátralékok számottevőek, az egyszerűsített értékelési eljárás miatt jelentős csökkenéssel kerültek be a mérlegbe. Tartalmukat illetően több olyan tartozás mutatható ki, amely már elhunyt személyhez kötődik, és az új adózó még nem adott bevallást. Ezek esetében a behajtás esélye csekély.

3.4.5. Átengedett központi adók

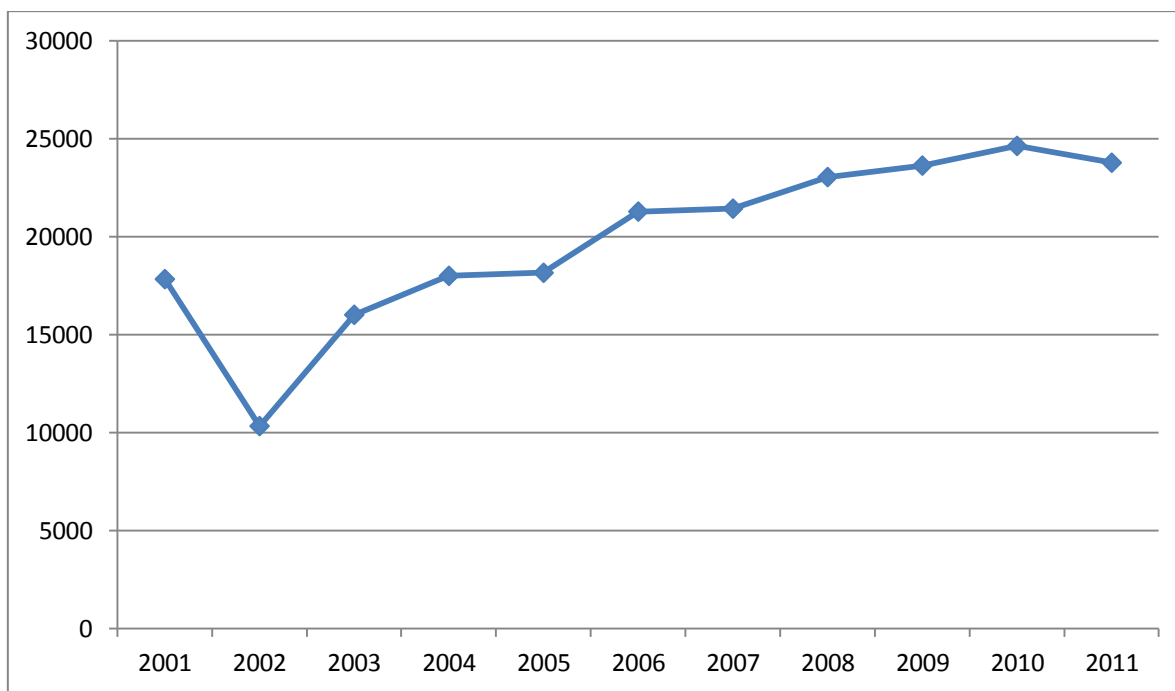
Alsóújlak Önkormányzatának 2001. évi zárszámadó rendeletében átengedett központi adók közé sorolt a személyi jövedelemadó 5%-át, a hozzá tartozó kiegészítést, a földbérbeadás jövedelem adóját és a gépjárműadó helyben maradó részét. 2003-ban sem változnak ezek a tételek, azonban a személyi jövedelem adónak már 10%- számolható ide. A 10. ábra az átengedett központi adók alakulását mutatja Alsóújlakon. A vizsgált időszakban a 2002. évet kivéve növekedés tapasztalható az átengedett központi adókat illetően. A vizsgálat kezdő illetve záró évét tekintve, 25%-os növekedés tapasztalható.

A tételeket külön-külön vizsgálva elmondható, hogy az évek többségében növekednek, kivéve a földbérbeadás jövedelem adóját, mely folyamatosan csökken, míg 2008-ban már nem jelent bevételt az önkormányzat számára. A gépjárműadó, bár nem a legnagyobb részt teszi ki az átengedett központi adókból, mégis ennek a legszembetűnőbb a változása. 2001-től 2011-ig 363.000 Ft-ról 2.603.000 Ft-ra növekedett, melynek egyrészt a rá

vonatkozó jogszabályi változások, másrészt a település gépkocsiállományának megnövekedése okozott.

10. ábra

Átengedett központi adók alakulása Alsóújlakon

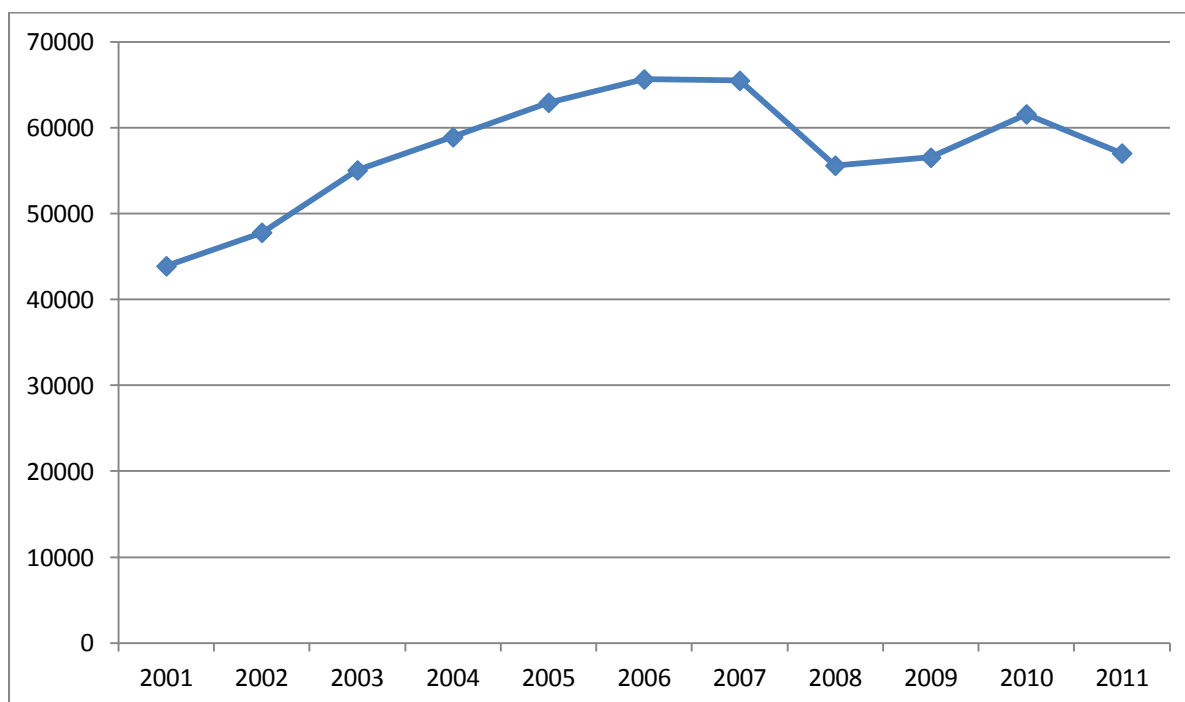
Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

3.4.6. Működési kiadások

A helyi önkormányzatok kiadásainak több mint négyötöde folyó kiadás.

A 11. ábrán látható az Alsóújlaki Önkormányzat működési kiadásainak alakulása. A vizsgálat kezdő évében voltak a legalacsonyabbak a folyó kiadások, évről évre emelkedve azonban 2006-ban elérték a vizsgált időszak legmagasabb folyó kiadási összegét, ebben az évben 65.647.000 Ft volt, amitől a 2007-es év sem maradt el sokkal, az ez után következő 4 évben továbbra is 60.000.000 Ft körüli a folyó kiadások összege. Ezek alapján a 2001. és 2011. évet vizsgálva 33%-os növekedést figyelhetünk meg.

11. ábra
Működési kiadások alakulása

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

A vizsgált időszakban nem volt fennakadás a személyi juttatások kifizetésénél, az intézmények működtetésére is elegendő forrást biztosított az önkormányzat.

2007-ben az iskola tagintézménnyé történő átalakulása miatt egy fő pedagógus részére 3+3 hónap végkielégítést és felmentési illetményt fizettek. Egy fő pedagógus szabadsága letöltése előtt került állományba, így részére fél millió Ft szabadságmegváltást fizettek.

2009-től a közcélú foglalkoztatásban nem volt lehetőség megfelelő foglalkoztatott felvételére.

2003-ig saját szervezésben oldották meg a szemétszállítást, 2003. január 01-től a Müllex KFT végzi azt. A hulladékszállítást, ennek költségeit a lakosság fedezte. Az önkormányzat a szervezett lomtalanítás kiadásait biztosította. A közterületek fenntartását közhasznú, illetve közcélú dolgozókkal oldották meg.

A közutak karbantartására pénzt egy év kivételével nem fordított az önkormányzat, a közelgő csatorna beruházás miatt az utakra csak balesetveszély elhárítása érdekében áldoztak forrást. 2004-ben viszont elhalaszthatatlan volt a kátyúzás, mivel a csatorna beruházás az óta is késik. A település közvilágítása a vizsgált időszakban zavartalanul működött. 2005-ben korszerű új lámpatestek kerültek felszerelésre, mely az önkormányzat költségvetését nem terhelik. Az energia megtakarítás fedezte a beruházás kiadásait.

A művelődési ház minden évben működött, a finanszírozása biztosított volt. 2003-tól alapfunkcióját személyi és tárgyi feltételek továbbá szervezési hiányosságok miatt csak részben tudta ellátni.

Minden évben működési pénzeszközöket adtak át a Vasvári Önkormányzat részére az oktatási és egészségügyi feladatokért. Ami 2001-ben 1.477.000 Ft volt, azonban az évenkénti folyamatos emelkedés miatt 2011-re ez már 4,5 millió Ft kiadást jelentett.

Az Önkormányzat tagja a Vasi Hegyhát Területfejlesztési és Önkormányzati társulásnak, mely részére 2001-től 2003-ig évenként átlag 100.000 Ft tagsági díjat fizetett.

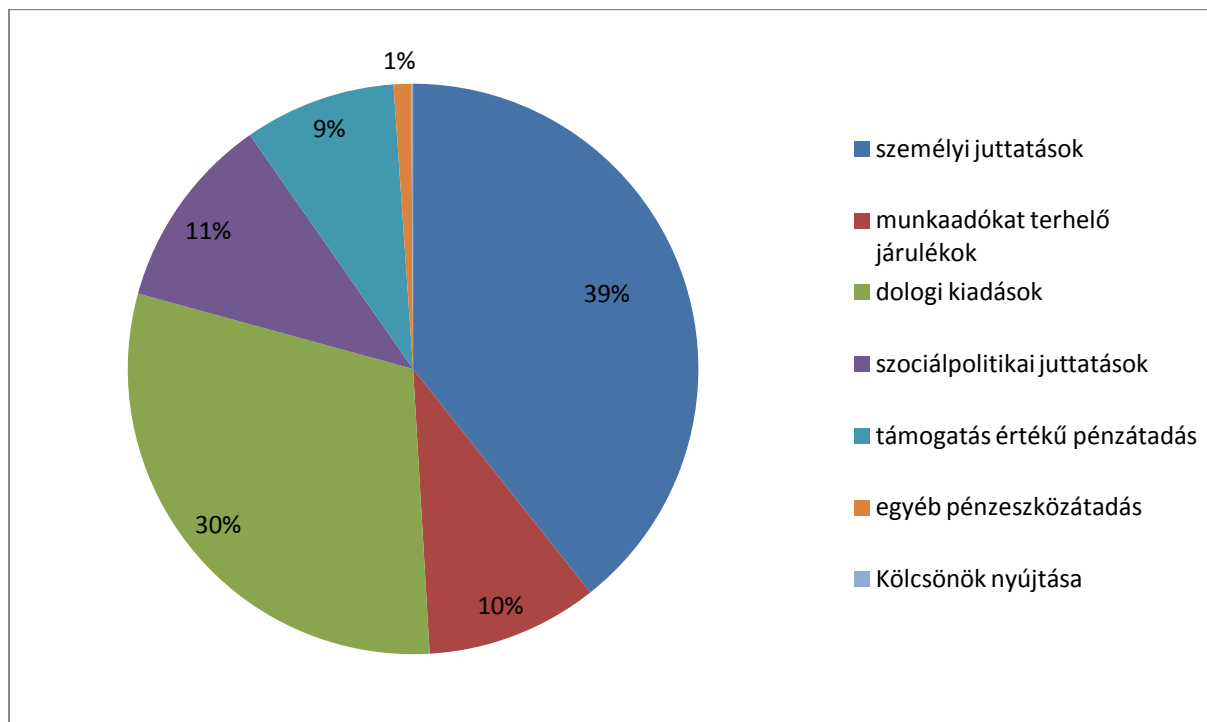
2001-től 2005-ig a Hegyháti Jóléti Szolgálat Alapítvány részére (356.000 Ft) a családsegítő és gyermekvédelmi szakellátás működtetésére adtak át forrást.

2001-től 2005-ig Az önkormányzat a lakosság részére nyújtott kamatmentes kölcsönt nehéz helyzetbe került családok támogatására.

A vérszállító programot minden évben támogatta az önkormányzat. Társadalmi szervezetek támogatásaként évente kisebb támogatásban részesült a helyi sportkör, a polgárőrség, a tűzoltó egyesület, és a polgári védelem. Közvetett támogatást kapott a 2011. évben megalakult Alsóújlakért Egyesület.

12. ábra

A működési kiadások megoszlása Alsóújlakon, 2011

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás

A 12. ábrán jól mutatja, hogy a 2011. évi működési bevételek hogyan oszlanak meg. A teljes 57.023.000 Ft-t legnagyobb részben (39%) a személyi juttatások tették ki, 22.429.000Ft-tal.

Ez az önkormányzat által üzemeltetett három intézmény a Polgármesteri Hivatal, a Kardos László Általános Iskola Alsóújlaki Tagiskolája és a Vackor Óvoda személyi juttatásainak összege. Valamint olyan feladatoknál képződik mint az Mtz82 vontató üzemeltetése.

Jelentős még a dologi kiadások csoportja mely 30%-kal és 17.215.000 Ft-tal részesedik az összes folyó bevételből. Dologi kiadások jelentkeznek az önkormányzat igazgatási tevékenységei, a temető-, a közvilágítás-, a közutak-, a művelődési ház- és az orvosi rendelő fenntartása, a közcélú munkák, KábelTV üzemeltetése, az MTZ82 vontató üzemeltetése és olyan célfeladatok során, mint a véradónap, a falunap és a gyermeknap.

11% részesedéssel bírnak a munkaadókat terhelő járulékok ezek az önkormányzatok igazgatási tevékenységeiből, az MTZ82 vontató üzemeltetéséből, a közcélú munkákból és a művelődési ház fenntartásából származnak.

A támogatás értékű pénzáttadások a teljes folyó kiadások 9 %-át teszik ki, ilyen áttadások a merülnek fel az alsó és felső tagozat oktatási feladatai, a polgári védelem támogatása, vasi Hegyhát Többcélú Kistérségi Társulás tagdíj, vérszállítási programban való részvétel, hulladékgazdálkodási projekt, szociális feladok támogatása, helyi társadalmi szervezetek támogatása kapcsán. Az egyéb pénzeszközáttadás, és a kölcsönök nyújtása nem számottevő.

A szociálpolitikai juttatásokat külön fejezetben tárgyalom.

3.3.7. Szociálpolitikai juttatások

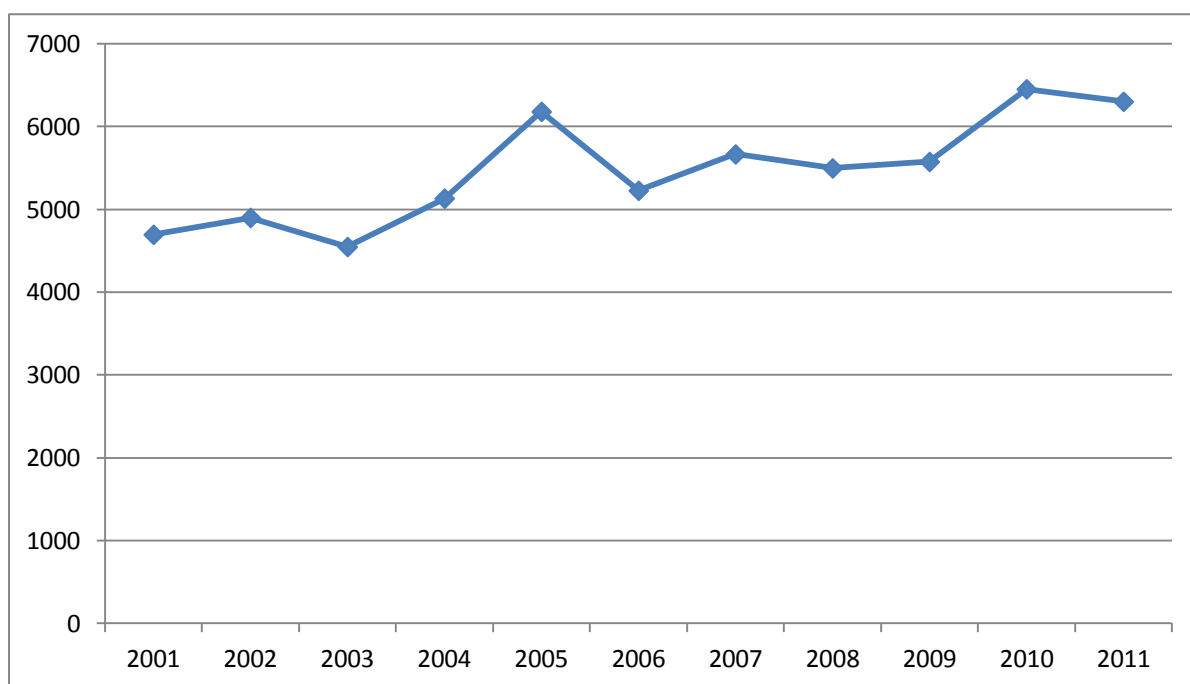
A szociális alapellátás körébe tartozó önkormányzati feladatokat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény határozza meg. Valamennyi településen a helyi önkormányzat feladata megszervezni a szociális alapellátásokat. A szociális törvény meghatározza azokat az alapellátásnak minősülő feladatokat, amelyeket a helyi önkormányzatnak kell biztosítania.

A szociális alapellátásról való gondoskodás az alábbi fontos feladatköröket foglalja magába, melyet a települési önkormányzatoknak el kell látniuk.

- Személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális ellátási kötelezettségek, melynek alapellátási formái az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés.
- Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátási kötelezettség, melynek keretében a jogosult számára időskorúak járadékát és temetési segélyt, rendszeres szociális segélyt, lakásfenntartási támogatást, ápolási díjat, átmeneti segélyt állapít meg az önkormányzat.
- A speciális alapellátási formák, ezek a természetben nyújtott szolgáltatások /DICSŐ, 2010/.

13. ábra

Szociál politikai juttatások alakulása Alsóújlakon

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

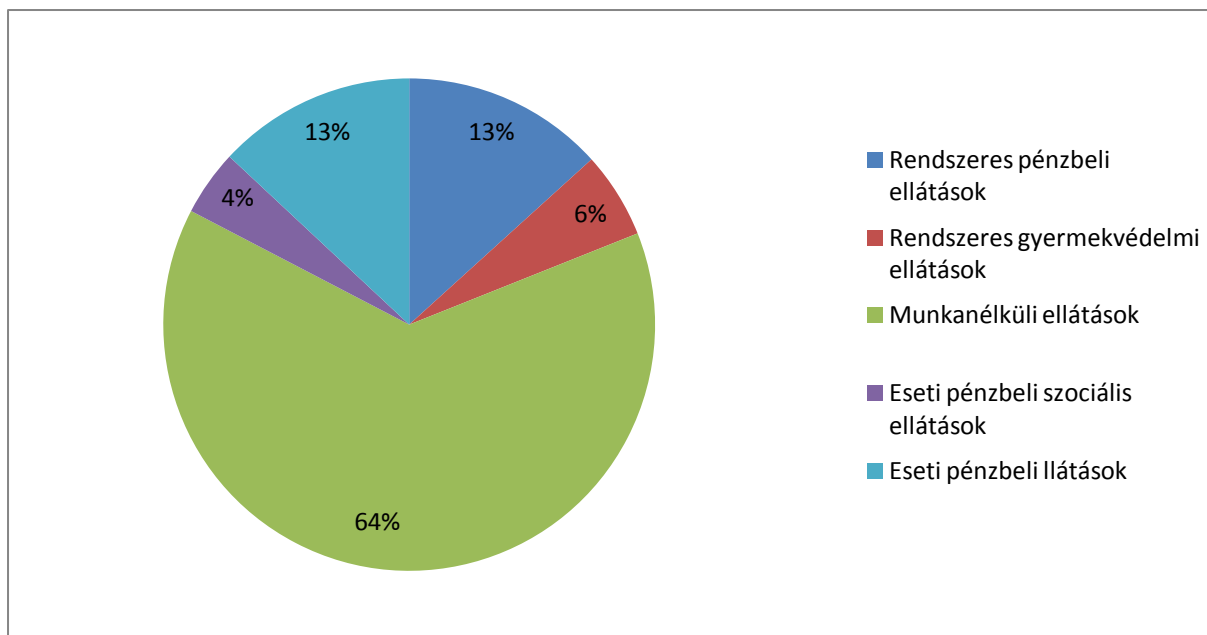
Az önkormányzat 2001-ben 4.694.000 Ft-ot fordított szociálpolitikai juttatásokra, ez az összeg 2011-re már 6300.000 Ft, ami 26,5 % növekedést jelent (13. ábra).

Az önkormányzat a rendszeres szociális ellátásokat a szociális törvénynek megfelelően biztosította a vizsgált években, továbbá támogatta a megszületett gyermekeket takarékbetétkönyvvel. 2001-ben és 2002-ben az önkormányzat beiskolázási támogatást adott a családok részére az iskolakezdéshez. 2003-tól differenciált támogatást kaptak az ingyenes tankönyvellátásban részesülők, illetve az arra nem jogosultak. 2006-tól a megszületett gyermekek takarékbetétkönyv támogatása mellett, bevezették a szülési segély intézményét is. 2008-ban az önkormányzat már részt vesz a Bursa Hungarica támogatási programban (5 fő),

és támogatást biztosít 6 fő részére az Arany János Tehetséggondozó programban is. A két programban támogatottak száma 2009-ben és 2010-ben is 5 illetve 6 fő. 2011-ben a Bursa Hungarica támogatási programban (10 fő), az Arany János Tehetséggondozó programban 3 fő részére ad támogatást az önkormányzat. A 3. táblázatban összefoglalva láthatóak a méltányosságból közgyógyellátási igazolványban részesültek száma illetve az önkormányzat saját forrásaiból finanszírozott átmeneti segélyben és temetési segélyben részesültek száma.

14. ábra

A szociálpolitikai juttatások megoszlása Alsóújlakon, 2011

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás

A 14. ábra mutatja a szociálpolitikai juttatások megoszlását Alsóújlakon a 2011. évben. Jól látható hogy a munkanélküli ellátások teszik ki a teljes szociálpolitikai juttatások több mint a felét, 64%-át. Ez a terület az, amire az önkormányzat a legtöbb támogatást fordítja, a munkanélküli ellátások alakulását a 3.3. fejezetben is taglalt kedvezőtlen munkaerő piaci helyzet magyarázhatja. A munkanélküli ellátások körébe a tartós munkanélküliek rendszeres szociális segélye, a rendelkezésre állási támogatás, és a bérpótló juttatás tartozik melyek 2011-ben összesen 3.528.000 Ft kiadást jelentettek az önkormányzatnak.

A rendszeres pénzbeli ellátások és az eseti pénzbeli ellátások egyenlően 13-13 %-ban oszlanak meg a szocpolitikai juttatások egészében. Előbbi 1.323.000 Ft, utóbbi 1.299.000 Ft kiadást jelentett az önkormányzat számára. Rendszeres pénzbeli ellátások csoportjába tartozik az időskorúak járadéka és a lakásfenntartási támogatás. Az időskorúak járadéka a megélhetést

biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott pénzbeli támogatás. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Eseti pénzbeli ellátások közé tartozik a tankönyvvásárlási támogatás, a szülési segély, az újszülöttek takarékbetétkönyv támogatása, óvodáztatási támogatás, a mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása, és az egyszeri gyermekvédelmi kedvezmény. A két legkisebb csoport a rendszeres gyermekvédelmi ellátások 6%-ot, az eseti pénzbeli szociális ellátások 4%-ot tesznek ki. És ezzel 565.000 Ft, illetve 430.000 Ft kiadást jelentenek.

Az önkormányzat rendszeres gyermekvédelmi ellátással támogatja a hallgatókat a Bursa Hungarica támogatás, és középiskolás diákokat az Arany János tehetséggondozó program keretében.

Eseti pénzbeli szociális ellátások körébe tartozik az átmeneti segély, a temetési segély, a közgyógyellátási igazolványok kiállítási díja, és az időskorúak (karácsonyi) ajándékutalványa. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározott átmeneti segélyt nyújt. Átmeneti segély pénzügyi tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható.

A közgyógyellátási igazolványban, átmeneti-, és temetési segélyben részesültek számát a 3. táblázat mutatja.

3. táblázat

A közgyógyellátási igazolványban, átmeneti-, és temetési segélyben részesültek száma

Alsóújlakon

Ellátás	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Közgyógyellátási igazolvány	14	16	17	16	20	12	6	2	3	3	0
Átmeneti-, temetési segély		20	17	14	15	10	19	19	8	8	12

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

3.5 A településen megvalósult fejlesztések, projektek

Az önkormányzat forráshiányának okán kiemelt figyelmet fordít pályázatok beadására, mind működési mind fejlesztési célokra. Ám épp a forráshiány miatt a pályázati lehetőségeket csak korlátozottan tudja kihasználni.

2001-ben elkészült a község két utcájában a vezetékes ivóvízhálózat, 18.109.000 Ft értékben, melyhez a Vas Megyei Területfejlesztési Tanácstól 50%, a Vízügyi Alaptól 30% támogatás kapott. A polgármesteri Hivatal saját forrásból teljes felújításon esett át, továbbá bővült 75m²-el, a postával közösen új postahivatalt épített. Az óvodában a villanybojlereket gázbojlerekre cserélték. Sikeresen pályáztak az aszfaltos pálya világítás kiépítésére, továbbá két kézilabda kaput és négy kosárlabda palánkot kaptak. Elkezdődött az iskola napközi kialakításnak előkészítése. 900.000.-eFt értékben nyertek építőanyagot. 2005-ben pályázatot nyertek a Kossuth utca portalanítására. 2008-ban pályázati forrást nyertek a kultúrház tetőfelújítására, amit 2009-ben megvalósítottak.

2009-ben az önkormányzat a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács által meghirdetett a *helyi önkormányzatok fejlesztési feladatai önkormányzati fejlesztési feladatok támogatása területi kötöttség nélkül* (CÉDE) támogatására pályázatot nyújtott be. A projekt kezdési időpontja 2010.03.01. befejezése 2010.09.29. volt.

A beruházás megvalósulása előtt Alsóújlakon az iskolás gyermekeknek az iskolába lépés a higiénés helyzetet illetően visszalépést, és sok esetben visszatetszést is jelentett. A tanulók otthoni környezetükben és az óvodában is megszokták a benti vízöblítéses WC és annak előterében lévő kézmosási lehetőség használatát. Ezzel szemben az emeletről az udvaron át vezetett az út a WC csoport eléréséhez, amely árnyékszék és elkülönített vizelde. A kézmosási lehetőséget pedig egyetlen kézmosó biztosította. Probléma volt az is, hogy nem tudtak napközit működtetni, hiszen az ebédeltetéshez nem voltak meg a feltételek. Az általános iskolának az iskola könyvtárral, informatikai teremmel és logopédia foglalkozási teremmel közös oktatásra használt tanterme volt. Mindössze 18 m² alapterülettel. A bővítés eredményeképpen a tetőtér már teret enged a három funkció szétválasztására, így a napközis foglalkozások beindításával újabb lehetőségek nyíltak meg a tanulók előtt az informatika és könyvtár tanórán kívüli használatára. A támogatás összege 9 992 517 Ft, a projekt tényleges összköltsége 18 779 395 Ft volt.

4.Összefoglalás, következtetések

Alsóújlak gazdálkodásának vizsgálatát célkitűzéseimnek megfelelően sikerült megvalósítanom, statisztikai adatok, szakirodalmi és internetes források, illetve az önkormányzattól kapott adatok, információk segítségével. Ezáltal képet kaptam a kistelepülések gazdálkodásának hátteréről, annak alakulásáról 2001 és 2011 között.

Első lépéseként a település történetét tekintettem át, majd földrajzilag helyeztem el a települést. Ez alapján elmondható, hogy kedvező helyen található, ám a közlekedési nehézségek és a munkahelyek csekély száma miatt sokan kénytelenek ingázni a megélhetésük végett.

Az infrastruktúrát vizsgálva megfigyelhető az állandó fejlesztésekre való törekvés, ám ezek megvalósítása sokszor nehézségekbe ütközik. Az önkormányzat rendszeresen nyújt be különféle pályázatokat, melyek sokszor éppen a forráshiány miatt kerülnek elutasításra. A saját forrásokat, az önkormányzati vagyont növelni jelen helyzetben nagyon nehéz, hiszen az önkormányzat bevételei, - a tudatos gazdálkodásának köszönhetően - épp hogy fedezik a kiadásokat. A meglévő infrastruktúra elegendő az önkormányzat feladatainak ellátásához. A csatornahálózat kiépítése várat magára évek óta, a többszöri kezdeményezés pályázatok útján, eddig nem hozott eredményt, pedig a lakossági felmérések alapján igény lenne rá.

A település népesség összetétele kiegyenlített, nincsenek sem nemek, sem korcsoportok szerinti nagy eltérések. A későbbiekben az elvándorlás miatt csökkenhet a település állandó népessége. Bár a kevés munkalehetőség ellenére a fiatalok körében tapasztalható a szülőfalujukhoz való ragaszkodás erősödése, mely mellett a faluból munkahelyre történő napi ingázás is vállalhatóan tűnik számukra. Az ingatlanárak, is kedvezőbbek, mint a közeli városokban.

Alsóújlak társadalmi gazdasági helyzetének bemutatásában taglaltam a munkanélküliséget, illetve az ehhez szorosan kapcsolódó közfoglalkoztatást és az azon belül megvalósult projekteket. Az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatással enyhíteni a településen jelenlévő munkanélküliségen, munkát adva olyanoknak is, akik például koruk vagy végzettségük (szakmai tudás hiánya) miatt egyáltalán nem vagy csak nagyon nehezen találnának munkát. Ezenkívül az önkormányzati feladatok egy részének ellátását is a közfoglalkoztatottakkal oldja meg.

A település önkormányzatának gazdálkodásán belül tárgyaltam az önkormányzat intézményi szerkezetét, és vállalt feladatait, a működési bevételeket, amin belül részletesen

foglalkoztam a helyi adókkal és az átengedett központi adókkal. Bevételek után következtek a működési kiadások, amiből külön pontként a szociálpolitikai juttatásokat bontottam ki. A vizsgált gazdálkodási jellemzőkről elmondható, hogy a vizsgálati időszak alatt mindegyik növekedett, ám a 10 évet részletezve csökkenések és növekedések váltakoznak, ennek oka lehet, hogy egy ilyen kis lélekszámú településen, melynek önkormányzata viszonylag kis bevételekkel és kiadásokkal számol, gazdálkodására, apróbb jogszabályi, vagy a gazdálkodásban bekövetkezett változás is jelentős hatással tud lenni.

A kistelepüléseknek fontos a közös feladatellátásban rejlő előnyök kihasználása, amelyet például a körjegyzőségek és társulások esetén pénzügyi ösztönző rendszer is támogat. Alsóújlak önkormányzata igyekszik kihasználni a racionális, költséghatékony gazdálkodás előnyeit, amely a körjegyzőségek, önkormányzati intézményfenntartó társulások, többcélú társulások létrehozásában, illetve a már meglévőkbe való csatlakozásban mutatkozik meg.

Egy jól működő önkormányzatnak gondoskodnia kell mindazon ellátási funkciókról, amelyet a lakosság és a vállalkozások jogosan elvárnak tőle illetve azokról, amelyet a törvények kötelezően előírnak. Mindehhez szükség van a helyi rendeletek az egyes ellátások szabályozására, a jogszabályi kötelezettségek változásának figyelemmel kísérésére és eszközszerre mely a lakosság igényeinek felmérését, azonosítását szolgálja.

Mindezek alapján összegezve elmondható, hogy bár az önkormányzat nincs túl jó anyagi helyzetben, racionális gazdálkodás mellett, ellátja kötelező és vállalt feladatait, és más hasonló adottságú, de rosszul gazdálkodó önkormányzatokhoz képest nem halmoz fel adósságot. A település erősségeivel, gyengeségeivel és veszélyeztető körülményekkel, tehát többnyire tisztában vannak, ám a lehetőségeket csak korlátozottan használják ki.

5. Irodalomjegyzék

- BELUSZKY P. – KOVÁCS Z. – OLESSÁK D. /2010/ szerk: A terület- és településfejlesztés kézikönyve. CEBA Kiadó, Budapest
- CSOBA J. /2002/: Az önkormányzatok feladatvállalása a helyi munkaerő-piaci programok szervezésében In: Landau E. - Ulicska L. /2002/ (szerk.): Szociális-jog-biztonság Debrecen: SZOFA Alapítvány, pp. 167-177.
- DICSŐ L. /2010/: A helyi közszolgáltatások szervezése, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
- DÖVÉNYI Z. /2010/: Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest
- FLÓRA G. /2002/: Demográfiai alapismeretek, <http://www.policy.hu/flora/demografia.htm>
letöltés ideje: 2013.10.20.
- KOVÁCS R. /2013/: Önkormányzatok gazdálkodása 2011 előtt/után In: Régiók fejlesztése 2013/2, PTE Pécs,
- KOVÁCS Z. /2007/: Népeség és településföldrajz, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- KSH. /2010/: A települések infrastrukturális ellátottsága, Statisztikai Tükör, V. 75.
- LÁSZLÓ M. - PAP. N. /2007/: Bevezetés a terület- és településfejlesztésbe, Lomart kiadó, Pécs
- LÁSZLÓ M. - PAP. N. /2007/: A közszolgáltatások szervezésének alternatívái. Lomart Kiadó, Pécs
- LÁSZLÓ M. - BUCHER E. /2008/: A közszolgáltatások és az önkormányzati feladatok In: A terület és településfejlesztés társadalomföldrajzi megközelítésben, Pécs
- SIKOS T. T. - Bali L. /2012/: Településfejlesztés, Pannon Egyetem Georgikon Kar
- SZIGETI T. /2006/: Alsóújlak Krónikája, Alsóújlak önkormányzata,
- TÓTH J. /1981/: A településhálózat és a környezet kölcsönhatásának néhány elméleti és gyakorlati kérdése. In: (szerk.) Pécsi M. Különlenyomat a Földrajzi Értesítő 1981. évi 2-3. füzetéből. MTA Földrajztudományi Kutató Intézet. Budapest, p. 267-291

Jogszabályi források:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99300003.TV
Letöltés ideje: 2013.10.25.

1990. évi LXV. önkormányzati törvény

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99000065.TV

Letöltés ideje: 2013. 10. 15.

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

<http://jogszabalykereso.mhk.hu/MK11161.pdf> Letöltés ideje: 2013. 10. 28.

2009. évi CXXXIV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról

<http://www.complex.hu/kzldat/t0900134.htm/t0900134.htm>

Letöltés ideje: 2013.10.25.

Egyéb források:

Alsóújlak Önkormányzata, Közfoglalkoztatási terv 2011.

Alsóújlak Önkormányzata, Zárszámadó rendeletek, 2001-2011

Alsóújlak Önkormányzata, Éves beszámolók 2001-2011

Alsóújlak Önkormányzata, Pályázati adatlapok

Ábrajegyzék

1. ábra: Alsóújlak elhelyezkedése a Vasvári járáson belül forrás: <http://www.vas megye.hu/terkepek/vasvar.jpg> 7. oldal
2. ábra: Alsóújlak közlekedési térképe Forrás: Alsóújlak településrendezési terve 9. oldal
3. ábra: Állandó népesség alakulása, fő Forrás: KSH adatai lapján saját vizsgálat 12. oldal
4. ábra: Alsóújlak belföldi vándorlási egyenlege, fő Forrás: TeIR, KSH adatok alapján saját számítás 13. oldal
5. ábra: Alsóújlak korfája (2011) Forrás: KSH adatai alapján saját szerkesztés 14. oldal
6. ábra: Öregedési és fiatalodási index változása Forrás: KSH adatai alapján saját számítás 15. oldal
7. ábra: A munkanélküliségi ráta alakulása Alsóújlakon, % Forrás: KSH adatok alapján saját számítás 16. oldal
8. ábra: Működési bevételek összesen Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás 23. oldal
9. ábra: Helyi adók alakulása Alsóújlakon Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés 26. oldal

10. ábra: Átengedett központi adók alakulása Alsóújlakon Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés 28. oldal
11. ábra Működési kiadások alakulása Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés 29. oldal
12. ábra: A működési kiadások megoszlása Alsóújlakon, 2011 Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás 31. oldal
13. ábra: Szociál politikai juttatások alakulása Alsóújlakon Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés 32. oldal
14. ábra: A szociálpolitikai juttatások megoszlása Alsóújlakon, 2011 Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját számítás 33. oldal

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Közlekedés Alsóújlak és a főbb centrumok között Forrás: Vasi Volán, MÁV, önkormányzat adatai alapján saját szerkesztés 9. oldal
2. táblázat Alsóújlak korcsoportjainak népessége, a település állandó népességéhez viszonyítva Forrás: KSH adatai alapján saját számítás 14 oldal. oldal
3. táblázat: A közgyógyellátási igazolványban, átmeneti-, és temetési segélyben részesültek száma Alsóújlakon Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés 34. oldal

NYILATKOZAT

Aláírással nyilatkozom arról, hogy a dolgozat saját munkám, a felhasznált irodalmat korrekt módon kezeltem, továbbá a munkámra vonatkozó jogszabályokat betartottam.

Keszthely, 2013. 11.04.

aláírás